

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 76 (6985)

• Trešdiena, 1999. gada 13. oktobris

• Cena Ls 0,22

Salaspilieši Preiļos pēc pieredzes

● Salaspils domes delegāciju vadīja bijušais Preiļu pilsētas domes izpilddirektors Andrejs Jaunkalns (trešais no kreisās). Sarunās piedalījās pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns un firmas «Arka» saimnieks Ārijs Vucāns.

11. septembrī Preiļos apmeklēja Salaspils pilsētas domes delegācija. Tālumniekus šurp atveda kādreizējais Preiļu pilsētas domes izpilddirektors, tagad Salaspils domes izpilddirektors Andrejs Jaunkalns. Deviņu cilvēku delegācija, kuras sastāvā bija domes darbinieki, speciālisti un deputāti, vēlējās uzzināt, kā Preiļos tiek risināti vairāki jautājumi.

Ar interesi salaspilieši pētīja mācību iestāžu un privātfirmas veiksmīgo sadarbību skolēnu ēdināšanā. Ciemiņi tikās ar nevalstisko organizāciju centra darbi-

niekiem, iegriezās sociālās un psiholoģiskās palīdzības centrā «Mūsmājas», tikās ar domes sociālās palīdzības nodaļas speciālistiem. Tika pārrunāti arī ar dzīvojamo māju privatizāciju saistītie jautājumi un zemes reformas pilsētās problēmas.

Preiļu pilsētas domes pašvaldības uzņēmuma «Atvars» direktors Anatolijs Petrovs kolēģiem no Salaspils stāstīja par pieredzi programmas «800+» īstenošanā, bet būvvaldes vadītājs Arturs Poplavskis dalījās pārdomās par dažā-

diem ar būvatļauju izsniegšanu saistītiem jautājumiem. Salaspils domes speciālisti iepazinās ar mūsu pilsētas domes ekonomiskā dienesta darbu budžeta sastādīšanā.

Ciemiņi apmeklēja arī Preiļu rajona padomi, kur viņus interesēja rajona pānkumi attīstības plāna izstrādē, kā arī idejas, kas saistītas ar administratīvi teritoriālo reformu.

L.Kirillova
J.Silicka foto

Ziņas

■ Ar mērķi apskatīt, kā klājas kolēģiem citā Latvijas malā, divu dienu ekskursijā devās Preiļu arodvidusskolas skolotāji. Pirmajā dienā ceļotāji apmeklēja Kandavas lauksaimniecības tehnikumu, otrajā — Ventspili. Atpakaļceļā ekskursanti apmeklēja Kuldīgu. Ekskursija notika ceturtdien un piektdien. Skolas audzēkņiem šajās dienās bija jāveic patstāvīgi uzdevumi mājās.

■ Preiļu rajona pastāvīgā valsts valodas atestācijas komisija saņēmusi LR Valsts valodas centra vadītājas D. Hiršas parakstītu vēstuli. Tajā teikts, ka sakarā ar valdības deklarāciju paredzēta Valsts valodas centra reorganizācija, kas veicama līdz 2001. gada janvārim. Jau līdz 30. novembrim jāpieņem lēmums par rajona pastāvīgās valsts valodas atestācijas komisijas darbības izbeigšanu. Kā informēja šīs komisijas priekšsēdētāja Dzintra Šmukste, turpmāk valsts valodas atestācijas komisijas darbosies Rīgā, Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Rēzeknē un Ventspilī. Līdz ar to tie Preiļu rajona iedzīvotāji, kuri valsts valodas eksāmenu vēlas kārtot Preiļos, to varēs izdarīt vairs tikai oktobrī un novembrī. Pēc tam būs jāmēro tālais ceļš uz kādu no lielajām pilsētām.

■ Līvānu bērnu un jauniešu centrs organizē estrādes dziesmu konkursu «Līvānu zvaigznes '99», kurā aicināti piedalīties bērni no 6 līdz 18 gadiem. Konkurss paredzēts 21. oktobrī, bet pieteikties centrā var līdz 18. oktobrim. Solistiem jāsaņem divas dziesmas. Uzstāšanos vērtēs Daugavpils vokāli instrumentālā ansambļa «Daugaviņa» mākslinieciskais vadītājs Aleksandrs Rudzs, bet laureātiem būs iespēja piedalīties Latgales novada zvaigzņu konkursā.

L.Rancāne

Visas sabiedrības uzdevums

Saldais reibums šodien ar kapu zvaniem tuvā nākotnē. Un reāla statistika, — aizvien vairāk bērnu un pusaudžu izmēģina narkotikas. Palielinās uzskaitē esošo nepilngadīgo narkomānu skaits, palielinās arī viņu mirstība. Daļa sabiedrības turas pie apgalvojuma, ka tā jau tikai Rīgas un citu lielo pilsētu aktualitāte, ka mūspusē tādas lietas ir retums. Cik nozīmīga narkotiku un citu psihotropo vielu lietošana liekas pašiem jaunajiem ļaudīm?

Sanita Mukupāvela, Rudzētu speciālās internātskolas skolotāja un neklāties studente:

— Vismaz man nav nācies saskarties ar tādiem cilvēkiem, kas lieto narkotikas. Taču domāju, ka skolotāji augstskolās būtu attiecīgi jāsaģatavo, lai viņi varētu savu skolēnu vidū veikt profilaktisko darbu. Līdz šim lekcijās tāda tēma nav skarta. Balles un diskotēkas apmeklēju Rožupē, bet neesmu redzējusi jauniešus, kas būtu lietojuši narkotikas. Dzirdējusi gan esmu, ka tas vai tas ir sapīpējies tā saucamo «zālīti». Apmārot narkomāniju vajag, bet, kā to darīt, es nezinu. Neesmu par to īpaši domājusi.

Igors Medvedevs, Riebiņu vidusskolas skolēns:

— Man pašam šāda problēma nav bijusi, un mana attieksme pret narkomāniju ir ļoti negatīva. Man nepatīk, ja cilvēki lieto narkotikas, alkoholiskos dzērienus. Arī manu paziņu vidū neviens jauniešis nelieto narkotikas. Uz diskotēkām eju Riebiņos un Preiļos. Tur var redzēt dažus jauniešus, kuri ir lietojuši narkotikas. Viņi nekontrolē savu uzvedību, ir ļoti gausi, apdullināti, sliktā gaita. Uzreiz var atšķirt, vai tas ir no alkohola vai no narkotikām. Ar narkomāniju jācīnās, vairāk vajag dažādu konsultāciju, par to jārunā skolās. Mūsu skolā par to runāja bioloģijas stundās, kā

Sarmīte Bravacka, pārdevēja Preiļos:

— Domāju, ka jautājums par narkotikām ir aktuāls arī Preiļos. Es zinu cilvēkus, kuri lieto narkotikas. Kāpēc viņi to dara, neviens nav stāstījis. No izskata un uzvedības var pateikt, kurš lieto narkotikas un kurš ne. Man viņi ir žēl. Kur viņi šīs vielas dabū, grūti pateikt. Tagad var dabūt visu.

Līga Briška, Preiļu arodvidusskolas audzēkne:

— Es pazīstu puīšus, kas lieto narkotikas. Es to uz zināju tādējādi, ka par viņiem pastāstīja citi, daži arī paši ir pieminējuši. Viņus var atšķirt arī pēc uz-

vedības. Runas veids ir pavisam savādāks, runā nesakarīgi, cenšas runāt par psiholoģiju. Skolā gan tāds neesmu satikusi. Pati pret narkotiku lietošanu izturos ļoti negatīvi. Zinu, ka tās slikti ietekmē veselību. Par narkotiku ļaunumu man stāstīja vecāki, par to runāja arī skolā, arī pašlaik skolā tam pievērš uzmanību. Tiem jauniešiem, kas jau nokļuvuši uz narkomānijas ceļa, tomēr jāsaņemams un jāmēģina atteikties. Arī sabiedrībai par to jāpārdomājas.

Aleksandrs Ivanovs no Vārkavas, bezdarbnieks:

— Nezinu, domāju, ka daži jaunieši narkotikas lieto. Es personīgi neesmu mēģinājis. Apmeklēju diskotēkas Preiļos. Pats savām acīm neesmu redzējis jauniešus, kuri būtu lietojuši narkotikas, tomēr par to esmu dzirdējis. Diskotēkās biežāk redzami iereibuši jaunieši. Reizēm viņi izraisa konfliktus. Es nevaru pateikt, vai mūsu rajonā narkotikas lieto daudzi.

Andris Pilāns no Vanagiem, bezdarbnieks:

— Esmu dzirdējis, ka daļa jauniešu aizraujas ar narkotikām, bet redzējis neesmu. Pats nekad neesmu mēģinājis, kaut arī man ir piedāvājuši. Pateicu, ka nevēlos. Reakcija nekāda nesejoja, piedāvātāji aizgāja tālāk. Narkotiku lietošanu neatbalstu nekādā gadījumā. Manu paziņu vidū narkomānu nav. Ja es draudzētos ar meiteni, kura aizrautos ar narkotiskām vielām, es ar viņu pārtrauktu attiecības. Lai pusaudžus pasargātu no narkotikām, jāstrādā vecākiem, skolotājiem, visiem pārējiem. Diemžēl, pašlaik mūsu valsts robežas ir tādas, ka narkotikas brīvi ieplūst Latvijā.

L. Rancāne
J.Silicka foto

Latvijā uzskaitē esošie nepilngadīgie, kuri lietojuši narkotikas:
1994.g. — 147; 1995.g. — 319;
1996.g. — 522; 1997.g. — 648;
1998.g. — 615.
Mirusi: 1994.g. — 55; 1995.g. — 42; 1996.g. — 41; 1997.g. — 45; 1998.g. — 53.

Nacionālās ziņas

Inflācija palielinājusies par 0,3%

Latvijā patēriņa cenu līmenis, salīdzinot ar augustu, palielinājies par 0,3%: precēm cenas pieauga par 0,1%, pakalpojumiem — par 1,1%. Savukārt, salīdzinot ar iepriekšējā gada septembri, patēriņa cenas pieaugušas par 2,4%: precēm — par 1,4%, pakalpojumiem — par 5,4%. Lietuvā patēriņa cenas septembrī palielinājās par 0,7%, Igaunijā par 0,2%.

Atkal kārtējās aizdomas

«Neatkarīgā Rīta Avīze» informē, ka ir aizdomas par Latvijas politiku, «Gazprom» un vācu investoru slepenu vienošanos «Latvijas gāzes» (LG) privatizācijā. LG valsts pilnvarnieks Eizens Cepurnieks atklāja divus no uzņēmuma lielo investoru pārstāvjiem, kuri viņam «ieteikuši» labprātīgi atstāt pilnvarnieka amatu — tie bijuši kompānijas «Itera Latvija» prezidents Juris Savickis un vācu koncerna «Ruhrgas» pārstāvis Bertolds Fliks. E. Cepurnieks uzsvēra, ka arī Privatizācijas aģentūras ģenerāldirektors Jānis Naglis liedzot viņam laikus iepazīties ar LG akcionāru pilnsapulču norises vietu un izskatāmajiem dokumentiem un norāda, ka aiz visai noslēpumainā Krievijas sabiedrības «Itera» meitasuzņēmuma «Itera Latvija» dibinātājiem — divām ārzonas firmām — patiesībā slēpjoties Latvijas politikā un uzņēmējā, kuru vārdus viņš gatavs nosaukt Saeimas izmeklēšanas komisijai LG privatizācijas lietā. Šādu komisiju gatavi izveidot sociāldemokrāti.

Ceļu policisti atkal varēs slēpties

Iekšlietu ministrs Mareks Segliņš parakstījis pavēli, ar kuru apstiprināta «Ceļu policijas darba organizēšanas instrukcija». Tā radīta, lai pilnveidotu Ceļu policijas darbu un sakārtotu normatīvo bāzi šajā jautājumā. Ministrs uzdevis pilsētu un rajonu policijas pārvalžu un nodaļu priekšniekiem organizēt ceļu policistu mācības, nodrošinot instrukcijas apgūšanu un pieņemšanu līdz šī gada 1. novembrim. Ceļu policijas darbiniekiem turpmāk būs jāizvietojas saskaņā ar patrulēšanas maršrūtu. Ceļu satiksmes patrulēšanu varēsot veikt gan atklātā, gan slēptā formā, turklāt otrajā gadījumā uzraudzība jāveic, sadarbojoties divām vai vairākām patrulēm. Veicot uzraudzību slēptā formā, inspektoram informācija par fiksēto pārkāpumu pa rāciju jāpazīno inspektoram, kurš satiksmes uzraudzību veic atklāti un šo pārkāpumu jāatzīmē speciālā veidlapā. Un vēl — galvenais jaunums ir tas, ka šoferis, kuru apstādinajis policists, varēs nekārt kārtības sarga automašīnā.

Šķēle — aptaujas neveiksminieks

Draudošie referendumu mākoņi par Saeimas pieņemtajiem pensiju likuma grozījumiem diezgan smagi ir ietekmējuši Andra Šķēles popularitāti. Skarbā premjera roka vēlētajiem vairs neliekas pievilcīga, to apliecina dažādas sabiedriskās domas aptaujas. Arī Tautas partijas reitings slīd uz leju, kā bez bikšuriem palikušas bikses, bet pašu A.Šķēli cilvēki ieskaitījuši visnemiētāko valstsvīru skaitā. Acīmredzot ir pagājuši tie laiki, kad ļautiņi ākli ticēja spalvainas un stingras rokas spējai ieviest kārtību vai ikvienā nolaistā sētmalē, liekot slimestiem tīrīt zobus un mazgāt zeķes — savā trešajā premjerēšanas reizē A.Šķēle laikam gan ir pārsāvis pār stripu.

Latvijā izveidota spermas banka

Klinikā EGV Rīgā 7. oktobrī tika uzsākta Latvijā pirmās spermas bankas veidošana, un mediķi iesaldēja pirmā donora dzimumšūnas. Līdz šim sperma mākslīgi apaugļošanai tika importēta no Igaunijas. Latvijā līdz šim nav reprodūktīvās veselības likuma, un tas var kavēt spermas izmantošanu. Pārbaudot do-norus atklājās, vēl viena problēma — gandrīz no simts pārbaudītajiem vīriešiem tikai divi ir izrādījušies pilnīgi veseli. Klinikā šobrīd ir deviņi donori un to vidējais vecums ir 32,5 gadi. Donoriem netiek maksāts neviens valstī. Vienīgais ieguvums ir bezmaksas veselības pārbaudes un apziņa, ka ir izdarīts labs darbs.

Ziņas sagatavoja T.Elste

«Neatkarīgās Rīta Avīzes» pareģotā rajonu laikrakstu nāve tik drīz neiestāsies

21. septembra «NRA» publikācija par rajonu laikrakstu nāvi «Reģioni iznīdēs rajonu laikrakstus» izraisīja sašutumu ne tikai mūsu — žurnālistu vidū, bet arī ilggadējos «Novadnieka» lasītājos. Redakcijā atskanēja daudzi telefona zvani un tika jautāts, vai tiešām līdz ar deviņu reģionu izveidi paliksot tikai deviņas avīzes un pārējās, t.sk. «Novadnieks», tiksot likvidētas.

Atbildu visiem uzticīgajiem «Novadnieka» lasītājiem. «NRA» pareģotā rajonu avīžu nāve tik drīz neiestāsies. Kaut vai tāpēc, ka rajonu avīzes ir privātpašums, kuru, pirmkārt, nekāda reforma nevar likvidēt (ja nu vienīgi tās pašas var bankrotēt), otrkārt, valdībai un Šķēlem par privātām avīzēm arī neko nevaradzētu teikt, kā to norāda «NRA» raksta beigās («Diemžēl premjerministrs

Andris Šķēle, tiekoties ar rajonu laikrakstu pārstāvjiem, ne ar vārdu neesot pieminējis reģionālo laikrakstu turpmāko pastāvēšanu.»), jo mēs ministrijām neesam «piestiprināti».

Gadījumā, ja tiks izveidoti iecerētie deviņi reģioni, ja mēs būsim Ziemeļlatgalē ar centru Rēzeknē, vai tāpēc Preiļu novadā dzīve apstāsies? Vai tāpēc ļaudis ne Livānos, ne Preiļos, Riebiņos, Galēnos, Rožkalnos vai Vārkavā vispār nestrādās? Vai tāpēc cilvēki mūspusē vairs svētkus nesvinēs, nebēdāsies, vai tāpēc bērni nedzims un skolās neies? Tas būs joprojām, tāpat kā vietējās pašvaldības, veikali un dažādas iestādes. Tāpat cilvēkiem vajadzēs informāciju un gribesies uzzināt jaunumus citam par citu. To, ka Maskavā spridzina ēkas, uzzina visa pasaule no TV un radio ziņām, bet to, cik jāmaksā par apkuri Preiļos vai Livānos, cik naudas iedalīts pabalstiem tajā vai citā pagastā, kā veicas mūsu zemniekiem

Aglonā, Saunā, Rušonā, var pavēstīt tikai «Novadnieks»...

Tikai no katras rajona avīzes pašas atkarīgs, vai iedzīvotāji to grib lasīt, abonēt un pirkt tagad un arī turpmāk. Tātad, ja reģionālā pašvaldība atradīsies Rēzeknē, Preiļu puses cilvēkiem būs nepieciešama informācija arī par šīs pašvaldības aktivitātēm. «Novadniekam» būs jāraksta vēl vairāk. Es saprotu, ka darba apjoms, ziņu un lappušu skaits «Novadniekam» tikai pieaugs. Un vēlreiz gribu akcentēt — avīzes neviens un nekas no malas nevar likvidēt. **VISU NOTEIKS TIKAI UN VIENĪGI LASĪTĀJS.** Laikraksts pats var iznīkt tikai tad, ja to neviens nepērk, neabonē un nelasa. Avīzes vienīgais biznes mērs ir lasītāju uzticība. Laikraksta «Novadnieks» veidotāji ir pateicīgi saviem lasītājiem par uzticību un atbalstu, veidojot laikraksta slejas. Mēs strādājam tikai jums.

Tamāra Elste

Tuvākajās dienās Preiļos sāks kurināt

Rudens sākumā Preiļu iedzīvotājus satrauca ziņa par to, ka tiek pagustināti siltuma tarifi. Tiem, kuri par apkuri maksāja visu gadu, iepriekšējo 25 santīmu par apdzīvojamās platības kvadrātmetru vietā nāksies maksāt 30 santīmus. Toties tiem, kuri maksā tikai apkures sezonas laikā, dzīvokļa viena kvadrātmetra apsildīšana izmaksās 60 santīmus. Summa liekas fantastiska ne tikai mazturīgajiem vai bezdarbniekiem, bet pat tiem, kuriem ģimenēs ir pelnītāji ar Preiļu mērogiem labām algām.

Taču ir vēl kāda lieta, kas pilsētniekos radīja ne mazāku satraukumu. Aukstumi nāk virsū, taču vai maz ir ar ko kurināt? Rakstot par gatavošanas apkures sezonai, «Novadnieks» vairākkārt minēja, ka sakarā ar straujo mazuta cenu kāpumu pasaules tirgū, firmas, ar kurām pašvaldības pavasarī noslēdza līgumus, vairs nav spējīgas no Krievijas piegādāt lētu kurināmo. Savukārt pašvaldības nav tik bagātas, lai maksātu dubultu cenu.

Lai noskaidrotu, kas mainījies pēdējo nedēļu laikā, «Novadnieks» lūdza pastāstīt Preiļu pilsētas domes priekšsēdētāju Ilmāru Meluškānu:

— Pagaidām apkures sezona vēl nav uzsākta neviens no apkārtējām pilsētām. Taču tas nav galvenais rādītājs, nospriedām, ka, iespējams, jau rīt (saruna ar I.Meluškānu notika 11. oktobrī) iekurināsim. Praktiski esam gatavi to darīt. Taču fakts ir tāds, ka mūsu rīcībā esošo kurināmo varam izkurināt, varam nopirkt dārgo kurināmo, kāds pašlaik pieejams, sildīties uz nebēdu, līdz beigās izrādīsies, ka esam bankrotējuši. Nebūtu brīnums, ka tas notiktu pat apkures sezonas vidū. Līdz ar to domei ir interese apkures sezonu uzsākt pēc iespējas vēlāk.

Tehniskā ziņā visas katlu mājas ir gatavas darbam. Dažviet gan ir sīkas problēmiņas, šur tur kaut kas kārojams vai pielabojams. Var izrādīties, ka mēs kurināt sāksim pirmie, lai gan parasti pirmie Latgalē vienmēr ir bijuši daugavpilieši (Daugavpili grasās iekurināt šīs nedēļas beigās).

Pašlaik bez problēmām apkures sezonu var uzsākt visas katlu mājas, izņemot centrālo. Celtnieku ielas masīva apsildīšanai nepieciešams vietējais kurināmais — šķelda, kuras ir pietiekami visai ziemai. «Lauktechnikas» mikrorajona katlu māja mazutu apkurē izmanto minimāli, jo arī kurina ar koksnas atkritumiem. Problēmas pagaidām ir vienīgi ar centrālo katlu māju, kuras darbināšanai tiek izmantots mazuts.

Pašvaldības uzņēmuma «Siltums» rīcībā ir 380 tonnas kurināmā. Tas nozīmē, ka centrālā katlu māja, kura apsilda lielāko pilsētas daļu, var ražot siltumu nedaudz vairāk kā mēnesi. Esam panākuši vienošanos ar akciju sabiedrību «Preiļu siers». Ja situācija mazuta tirgū nemainīsies un cenas tuvākajā laikā nekritīsies, siera rūpnīca pilsētai aizdos 500 tonnas kurināmā. Tas nozīmē, ka līdz Ziemassvētkiem kurināmā vajadzētu pietikt.

Esam pagarinājuši līgumu ar firmu «Dinaburgas nafta». Arī viņu interesēs ir meklēt mazutu par tām cenām, kādas minētas vasaras sākumā noslēgtajā līgumā. Pretējā gadījumā firma būs spiesta maksāt soda naudu. Ir pamatotas cerības, ka mazuta cenas kļūs zemākas, patiesību sakot, šis process jau ir sācies.

Situācija, kādā esam nonākuši šoruden, ir mācība, ka kurināmā iegādi nevar atlikt uz pēdējo brīdi. Cerībā, ka izdosies ietaupīt uz mazuta uzglabāšanas izdevumu samazināšanas rēķina, tika noslēgts līgums, kas neparedzēja mazuta piegādi jau vasarā. Šī gada mazuta cenu lēcians attaisnotu visas mazuta uzglabāšanas izmaksas.

Jāatzīst arī tas, ka mēs diemžēl neesam lētākie siltuma ražotāji reģionā. Taču noteiktie 60 santīmi par dzīvokļa kvadrātmetra apsildīšanu, manuprāt, ir pārlietu augsta maksa. Esmu pilns apņēmības pēc visas pieprasītās informācijas saņemšanas (pašlaik gaidu revīzijas komisijas slēdzienu par tarifu paaugstināšanas pamatotību) tarifus vēlreiz pārskatīt domes sēdē. Ļoti ceru, ka tos izdosies samazināt. Man ir idejas, uz kā rēķina tarifus var samazināt. Taču konkrēti runāt vēl ir pārāgri. Līdzko būs zināmi skaitļi, informēšu par to preiļiešus.

Līdz ar apkures sezonas sākumu tiks atjaunota karstā ūdens padeve Liepu ielā un uzsākta karstā ūdens padeve no Celtnieku ielas katlu mājas. Pilsētas domes izpilddirektoram pašlaik uzdots sistematizēt sūdzības, kas domē ienāk par ūdens apgādes jautājumiem.

Nākas atzīt, ka situācija pašvaldības uzņēmumā «Siltums» kopumā ir vairāk nekā nopietna. Reāli uzņēmums ir maksātne-spējīgs. Tagad var būt tikai divi ceļi. Viena no tiem — paziņot par maksātne-spēju, saukt kopā visus kreditorus un spriest par sanācības iespējām. Mēs šobrīd esam izvēlējušies otro ceļu — dome praktiski kļuvusi par vienīgo «Siltuma» sanētāju.

Kā ir pie kaimiņiem?

Pēc «Novadnieka» savāktās informācijas kļuva skaidrs, ka Preiļi ar savu daudzreiz «slavināto» siltumapgādes sistēmas rekonstrukciju ir kļuvuši par siltuma ziņā visdārgāko pilsētu Latvijā (ja ne Latvijā, tad Latgalē noteikti).

Izdevās telefoniski noskaidrot, ka Daugavpili tiem iedzīvotājiem, kuri maksā par apkuri visu gadu, tarifs noteikts 10 santīmu apmērā par dzīvojamās platības kvadrātmetru. Daugavpilieši var izvēlēties otru variantu — maksāt tikai apkures sezonas laikā, bet tad tarifs ir jau 29 santīmi par kvadrātmetru apsildāmās platības.

Arī Rēzeknē individuālajiem siltuma patērētājiem ir dotas iespējas izvēlēties to, vai maksāt visu gadu, vai tikai apkures sezonas laikā. Bet arī tādā gadījumā tarifs ir krietni zemāks nekā Preiļos — tikai 38 santīmi par kvadrātmetru.

«Novadnieks» jau rakstīja, ka jaunus siltuma tarifus apstiprināja Livānu pilsētas dome. Šogad livāniešiem maksa par apkuri noteikta 48 santīmi par kvadrātmetru iepriekšējo 41 santīma vietā. Tiem, kuri bija noslēguši līgumus ar siltumapgādes uzņēmumu un regulāri maksāja par siltumu visu gadu, tarifs paliek iepriekšējais.

Balvos tarifi palikuši iepriekšējā gada līmenī — 21,40 latī par gigakaloriju jeb 40 santīmi par kvadrātmetru apkures sezonas laikā. Kā «Novadniekam» pa telefonu pastāstīja Balvu pilsētas domes darbinieki, pašvaldības uzņēmums «Balvu enerģija» uzskata, ka pagaidām nav nepieciešams kāpināt tarifus, jo iedzīvotāju maksātspēja pēdējā laikā nav pieaugusi. Uzņēmumam ir problēmas, trūkst naudas kurināmā iegādei. Tāpēc dome pēdējā sēdē devusi atļauju iekļāt vienu no katlu mājām, lai varētu paņemt kredītu kurināmā iegādei. Ja nebūšot pārāk auksts laiks, Balvos apkures sezonu kurināmā taupības nolūkos uzsāksot tikai ap 25. oktobri.

Jēkabpils pilsētas domes izpilddirektors Kārlis Skrastiņš pastāstīja, ka visas mazākās katlu mājas apkures sezonai gatavas. Cer, ka ap 18. oktobri būs pabeigti pēdējie pārkārtošanas darbi centrālajā katlu mājā — jēkabpilieši šoziem kurinās ar gāzi. Pēc Kārļa Skrastiņa domām gāze vismaz tuvākajos gados būs lētāks kurināmais nekā mazuts. Noteikts, ka sezonas laikā par apkurināmās platības kvadrātmetru iedzīvotājiem būs jāmaksā 48 santīmi. Šogad pilsētā atteikušies no dalītājiem maksājumiem par apkuri. Mazās katlu mājas Jēkabpili tiks iedarbinātas jau šonedēļ, bet centrālā katlu māja nākamās nedēļas sākumā.

L.Kirillova

● Pie kaimiņiem

Staltbrieži nāk uz gaismu

● Brieži uzmanīgi tuvojas barotavai.

Kādreiz te, Šķeltovas pagasta Upes Kudiņu sādžā pie Dubnas, bijusi zemnieku saimniecība, piederējusi kādam Gradam, kurš pārcēlies uz dzīvi Rīgā. No tiem laikiem vēl saglabājušās ūdensdzimavu drupas pie apvedkanāla, kurā griezusies turbīna. Vēl samanāmi arī diķa apveidi, bet ūdeni varējis uzkrāt vien stundām desmit darba. Aizsprosts nojaukts, tā vietā akmeņu krāvums, pār kuru veļas neliels ūdenskritums, bet kreisajā upes krastā paceļas trismetriņa stieplu žoga ieskaits pakalniņš. Tas apstiepts ar auklu, uz kuras sakarināti spilgti karodziņi pret vilkiem (apkaimē esot manīti). Turpat krūmiem un kokiem aizaugusi ielaka. Visapkārt valda klusums un miers, apdzīvotas vietas palikušas nostāk. Vagoniņš dzīvošanai ar tādām civilizācijas pazīmēm kā televizors, nojume sienam, graudiem, sakņaugiem. Atbraucējus sagaida liels suns vārdā Argo. Žogā divēji vārti. Pie lielajiem, kas domāti iebraukšanai ar siena vezumu, un mazajiem — tie gājējiem, guļ ar antiseptiskām vielām piesūcināti «spilveni». Blakus galds ar rudens ziediem vāzē. Ir klusa saulainas dienas pievakare. Mūs sagaida vīrs, kurš tūkko darbojies ap vieglo automašīnu, kas redzama pie upes krasta kraujas.

— Strādājam trijātā, piegādājam barību briežiem un apsargājam tos. Dzīvojam attālāk, tāpēc ierodamies ar savu transportu, — stāsta Ivars Biuksaks.

— Ar kombainu nopļāvu tepat saimniecībā audzētas auzas — ir ar ko piebarot briežus.

Sienu un lopbarības bietes saimnieks iepērk no apkaimes zemniekiem. Mūsu pienākumos ir noteiktā laikā tur lejā barotavā nogādāt barību un regulāri apiēt ap žogu riņķi, apskatīt, vai nav kāds caurums.

— Pašlaik brieži kaut kur krūmos. Viņu teritorija aizņem piecus hektārus, Tur ir diķis, kas savienots ar upi — ūdens vienmēr svaigs, ielaidām tajā karpas. Brieži var padzert, atvēsināties karstajā laikā. Dzīvnieki pieraduši pie barošanas reizēm un bez vajadzības nerādās no sargājošā krūmāju aizsega. Uz klajuma piekalnītē pie vārtiem iznāk tikai naktīs paskatīties uz mūsu starmeti. Tad nu gan ir lielisks skats! Pašlaik līdz barošanas reizei vēl tālu. Vakarā barojam diezgan vēlu, rītos ap pulksten deviņiem.

Tomēr Ivars bija ar mieru pamēģināt izvilināt staltos dzīvniekus klajumā. Ar spaiņiem aiznesa barību un pasauca aprūpējamos. Kad viņš atnāca un noslēdza vārtiņus, krūmmalā parādījās lielākais briedis ar skaistiem ragiem, tam nopakaļus, skatoties uz mūsu pusi, iznāca viss bars.

— Ja ir teleobjektīvs, varat mēģināt fotografēt. Te pirms jums viens bildētājs

aizrāpoja pa zāli kādu pusi no attāluma līdz barotavai un stundu gaidīja, kamēr parādījās bulļi un govīs. Nesen pie mums viesojās arī pagastu pārstāvji, interesējās par saimniecību.

«Novadnieka» fotogrāfam nebija tik spēcīga fotoobjektīva, arī tuvāk pielavīties neizdevās. Dzīvnieki ilgi nepozēja pie barotavas — aizgāja atpakaļ krūmājā. No Baltkrievijas Belovežas gāršas pirms diviem gadiem ievesti septiņi gadu līdz trīs veci Eiropas staltbrieži, četri bulļi un pārējās govīs. Pērnavasar piedzima viens teliņš, šovasar otrs.

Kad grasījāties doties prom, atbrauca saimnieks Oļegs Dudarjonoks. Viņam ir savs kokapstrādes uzņēmums rajona centrā, kurš dodot ienākumus arī šīs eksotiskās fermas uzturēšanai. Saimnieks uzskata, ka staltbrieži var būt perspektīva nozare. Tuvāko triju četru gadu laikā viņš plāno dzīvnieku skaitu palielināt līdz pussimtam, samazināt bulļu daudzumu un turēt vairāk govju, pie tam atsevišķās grupās. Domā audzēt pats un arī iepirkt, tā var uzlabot selekciju. Noslēgts sadarbības līgums ar Vācijas staltbriežu apmaiņai.

Pagaidām domājot tikai par populācijas paplašināšanu, vēlāk varbūt varēšot arī kādu pārdot zoodārziem, bulļus apmainīt pret govīm, lai vienā grupā būtu picas govīs.

— Viens dzīvnieks maksā divus līdz divus ar pusi tūkstošus dolāru, — stāstīja O. Dudarjonoks. — Sešgadīgs pieaudzis bullis Belovežas gāršā maksā piecus līdz sešus tūkstošus dolāru. Tāpēc nebrīnieties, ka mums te īpašs režīms un apsardze. Visiem briežiem ir ciltsraksti. Saimniecības attīstību subsidējusi arī valsts.

Pēc saimnieka aprēķiniem gadā katra brieža uzturēšanai jāpatērē ap septiņiem simtiem latu. Lai gan pa vasaru tie ganās pļavā, tomēr jāpiebaro ar sienu, kombinēto lopbarību. Regulāri jādod vitamīni un nepieciešama pastāvīga veterinārā uzraudzība, ko uzņēmies vietējais speciālists. Nolemts līdzās uzbūvēt vēl vienu aploku, tam sekojot jau ap 20 hektārus liela iežogojuma ierīkošana un saimniecības pakāpeniska palielināšana līdz 60 hektāriem. Uzcelšot arī atpūtas bāzi. Tad šajā klusajā nostūrī būs vesela pilsētiņa.

Kāpēc tieši te un ne citur Oļegs ierīkoja briežkopības saimniecību?

— Nejauši tas nav. Kopā ar domu biedriem un entuziastiem pārbaudījām daudzus citus variantus un citas vietas valstī, palikām pie šī. Kad būsīm pietiekami bagāti un attīstījušies, pieaugušos individuus laidīsim arī brīvā dabā. Tas gan papildinās briežu skaitu Latvijā, gan arī ienesīs svaigas asinis to izplatības areālā.

A.Rancāns
J.Silicka foto

Lopu reģistrācija obligāta

Ministru kabineta 1998. gada 13. janvārī pieņemtajos «Dzīvnieku un ganāmpulku reģistrācijas noteikumos» paredzēts, ka no 2000. gada 1. janvāra lopkopības produkciju un arī pašus lopus nevarēs realizēt, ja tie nebūs reģistrēti un apzīmēti. Rajonā vēl ir ganāmpulki, kur dzīvniekiem nav saņemtas krotālijas un liellopu pases. Jāatgādina, ka jaundzimušie teļi ar krotālijām jāapzīmē ne vēlāk kā 20 dienu laikā.

Lai iegādātos krotālijas, jāaizpilda pieteikuma veidlapa un jāpārskaita nauda SIA «Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centrs». Tas garantē pasūtījuma izpildi 20 dienu laikā. Instrukcijā «Par lopu apzīmēšanu» teikts, ka par visu rūpejas ganāmpulka īpašnieks, bet tas neliedz viņam palīdzību un padomu lūgt šī darba organizētājiem pagastos. Līgumos, kas ar lopkautuvēm noslēgti no šī gada 1. jūlija, uzsvērts, ka jāpieņem tikai dzīvnieki ar pasēm, kuras pēc tam nogādā vietējā datu apstrādes punktā. Īpašniekus, kuri likvidējuši lopus, lūdzam to pases nodot

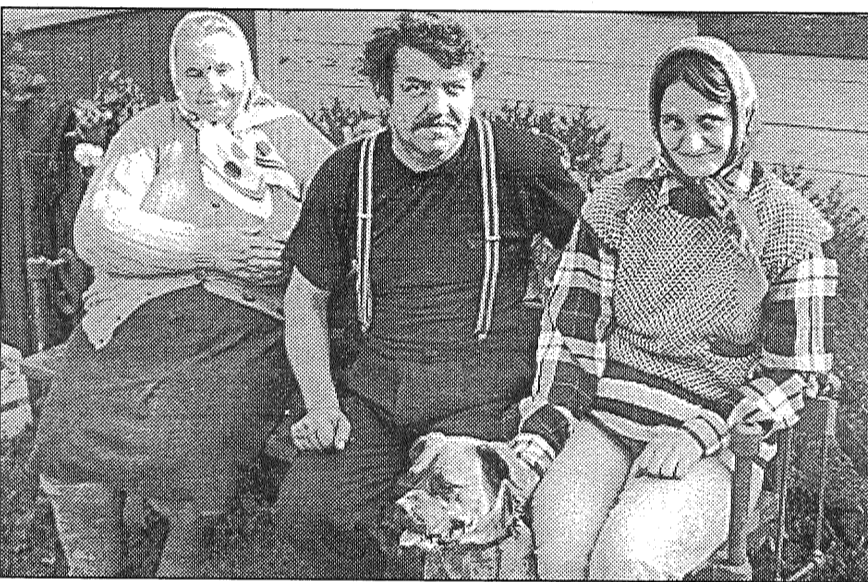
lopkopības pārraudzīšanai vai ganāmpulka reģistratoram, lai nerastos pārpratumi.

Tuvākajā laikā ganāmpulku īpašnieki pasūtu no datu apstrādes centra saņem «Dzīvnieku reģistra grāmatas», kurās jāieraksta visi lopu un jāuzrāda izmaiņas (identitātes numurs, vārds, šķirne, dzimums, dzimšanas laiks, pirkšanas datums, iepriekšējā turētāja vārds, uzvārds, adrese, saimniecības kods, dzīvnieka izslēgšanas iemesls un atzīmes par pārbaudēm). Šī grāmata pēc pieprasījuma jāuzrāda valsts veterinārājam dienestam, ciltsdarba valsts inspekcijas darbiniekam, rajona lauksaimniecības departamentam un jāuzglabā vismaz trīs gadus pēc pēdējā reģistrētā dzīvnieka likvidēšanas.

Šogad uzsāka arī aitu numurēšana ganāmpulkos, no kuriem tās pārdos uz Vāciju. Tiem, kuri grib tirgoties ar aitām, atgādinu: savlaicīgi jāpasūta numuri. Sīkāku informāciju var saņemt no pagastu ganāmpulku reģistratoriem.

S.Repša,
rajona lauksaimniecības
departamenta vecākā zootehnišķā
referente

Nomalēs dzīvo savādāk

● Domicella, Jānis un Zinaida Pastare. J.Silickia foto

Karulāne Saunas pagastā ir viena no vistālākajām apdzīvotajām vietām. Tikai divās mājās kāds dzīvo. Pārējās stāv tukšas, vienā naktis pēc darba pavada tālīni mežcirtēji. Mājas ar saldu nosaukumu «Liepkalni» stāv šīs pamestības vidū kā kārtīguma un sakoptības sala. Saimnieks Jānis Pastars var droši rādīt uz rudens arumu. Glieti un kārtīgi sastrādāti tīrumi ir viņa darbs. Sētsvidū nekas nemētājas, saimniecības lietas noridātas. Kaut arī dienām neviena sveša acs pagalmā neielūkosies, jo kam gan šajā nomalē kas meklējams. Blakus mājā dzīvo Zinaidas vecāki. Līdz telefonam trīs kilometri. Apkārtojo mežu mieru iztraucē tikai ogoņāji un sēņotāji. Mežā braucēji pērn pacentušies pamest likteņa varā pusaugu šuneli, kas ieklīdis Liepkalnos un tagad kļuvis par radījumu, kas ilgi nedomās un ar rējiem nebrīdīnās, bet katru pret saimniekiem pastieptu roku grābs ciet bez pavēles. Idilli ar meža svaigumu, skaistu ainavu, klusumu, putnu balsīm labi apjūsmot, izkāpjot no mašīnas, kas septiņus kilometrus no Saunas pagasta centra līdz Karulānei pievarējusi dažās minūtēs. Ikdienu šeit dzīvojošajiem Zinaīdai un Jānim Pastariem, kā arī Jāņa mātei Domicellai Pastarei ir ļoti skarba.

— Slikti dzīvot tik tālā nomalē, — saka vecā māmuļa.

— Nav nekādas satiksmes. Savulaik nopirkām šo māju, domājām, varēsim dzīvot bez raizēm, zemes pietiek. Toreiz te kursēja kolhoza autobuss. Taču tagad es nekur nevaru tikt. Ne pie ārsta, ne uz baznīcu. Ļoti slikti.

Gan Zinaīda, gan Jānis palikuši bez darba, bet uz pašu zemes sarāžotais ienākums nenes. Izaudzēti trīs bērni. Viņi visi — Līga, tagad Medicīnas skolas audzēkne, topošais zemessargs Jānis un Aivars, kurš Barkavā māsās par policijas kārtībnieku, uz skolu katru rītu

kājām gājuši septiņus kilometrus un vakarā šo ceļu atpakaļ. Vienaļa, dubļos vai puteni, tumsā vai salā. Tagad vecākiem rūpes par to, kā bērnus izskolot, jo katram vajadzīga gan ceļanauda, gan apģērbs, gan arī kas ēšanai.

— Nekādi nevaram atsperties, trūkst līdzekļu, — saka Zinaīda.

— Knapi savelkam galus kopā. Vienīgie ienākumi no mātes pensijas. Izaudzējam divus bullišus, bet par tiem sola tik maz, ka žēl atdot. Palīdzu norakt kādam pensionāram kartupeļus, tas atmet kādu piecīti, citreiz pagasts piešķir pabalstu. Pērn, lai palaistu bērnu uz skolu, pārdevām zirgu. Saņemta palīdzība no Zviedrijas Nacionālā fonda.

Šajās mājās skaita katru santīmu. Cer, ka bērni paskolies un nostāsies uz savām kājām. Maizes kukuliša, autobusa biļetes, degvielas litra cenas te zina smalkāk nekā ekonomisti, kas aprēķina Latvijas iedzīvotāja patēriņa preču grozu. Un tomēr. Šajās mājās neatstāj arī tāda sajūta, ka bailes zaudēt ierasto mieru un pārvarēt ieradumu rāmi un mierīgi grozīties pa savu pagalmu, tīrumu. Uz katru jautājumu, vai vīrs nevarētu iekārtoties darbā centra gaterī, vai Preiļos, vai kaut Rīgā, sieva steidzas atbildēt pirmā, nē, nevar. Jo, izstaigāt tos septiņus kilometrus nevar, bet cik maksās braukāšana ar autobusu līdz Preiļiem vai kur tālāk, bail esot pat iedomāties. Esot piedāvāts darbs Rožupē, cirmās, ogu sezonas laikā Stabulniekos pie Vitālija Pastara. Nav reāli, saimniece konstatē, esot par tālu. Tomēr tas nav iemesls, bet vairāk mazdūšība un bailes vienam vai otram saņemties, pārkārtot savu mājas dzīvi un mēģināt doties pāri sliekšnim.

— Kā ir, tā arī dzīvojam, — samiernieciski atkārto Zinaīda.

L.Rancāne

Daugavpilī dibina kontaktus pāri robežām

Pagājušajā piektdienā Preiļu rajona padomes pārstāvji Arvids Soldāns, Aina Pastore, Pēteris Romanovs, kā arī uzņēmēji no Preiļiem Aleksandrs Jakovļevs un Vitālijs Pastars devās uz Daugavpili. Šajā pilsētā Latviešu kultūras centrā notika Daugavpils direktoru un uzņēmēju padomes rīkotā tikšanās ar Krievijas diplomātiskajiem pārstāvjiem Latvijā un augsta ranga Krievijas tirdzniecības sfēras darbiniekiem. Bija ieradušies Krievijas vēstniecības Latvijā padomnieks Aleksandrs Skorjukovs, Krievijas ģenerālkonsuls Daugavpilī Nikolajs Bondarenko, vēstniecības padomnieks tirdzniecības jautājumos Jevgēnijs Tihonovs, kā arī Krievijas Federācijas Tirdzniecības palātas Latvijas Republikā pārstāvis Viktors Plužņikovs un informācijas centra «Teleserviss un telebizness» ģenerāldirektors Igors Matvejevs.

Ievadvārdus, raksturojot pēdējā laikā radušos krīzes situāciju pilsētas rūpniecības uzņēmumos un pateicoties par sadarbības iespējām Krievijas puses pārstāvjiem, teica Daugavpils domes priekšsēdētājs Aleksandrs Vidavskis.

Ģenerālkonsuls Nikolajs Bondarenko minēja to, ka līdz šim šāda plaša tikšanās ar Latgales dienvidaustrumu reģiona uzņēmējiem nav notikusi, un izteica gatavību palīdzēt viņiem nodibināt un tālāk attīstīt sakarus ar Krievijas ražotājiem un tirgotājiem. Palīdzība varētu izpausties gan padomu, gan informācijas sniegšanā.

Krievijas vēstniecības Latvijā padomnieks Aleksandrs Skorjukovs savukārt uzsvēra, ka sadarbības jautājumi risināmi, vadoties no Eiropā pieņemtiem standartiem. Tajā pašā laikā nav noliedzams, ka abu valstu ekonomiskajā sadarbībā radušās problēmas ir ļoti sarežģītas.

Abi augstāk minētie diplomātiskā korpusa pārstāvji valstu savstarpējās attiecības raksturoja no politisku skatījumiem, taču Jevgēnijs Tihonovs oponenta ar skaitļiem par tirdzniecisko sakaru lejuplīdi. Viņš analizēja laika posmu trīs ar pusi gadu garumā, tas ir, periodu, kopš uzturas Latvijā. Preču apgrozījuma sākotnējais apjoms par summu viens miljards 270 miljoni šajā laikā krities par 45 procentiem. Tas attiecas uz visām preču grupām. Krievijas tirgus ir ļoti ietilpīgs, teica J. Tihonovs, taču tajā pašā laikā Latvijas preču konkurētspēja ir samazinājusies. Krievijas veikalos un tirgos Latvijas pārtikas produkti ne ar ko neizceļas.

Runājot par stratēģisko Krievijas interesi sadarbībā tirdzniecības jomā, padomnieks pievērsās tranzītam, atzīdams, ka Latvijas ostu pakalpojumi ir ļoti dārgi, salīdzinot ar citām ostām. Tāpēc Krievija izmanto to stāvokli, ka Baltijas ostas savstarpēji konkurē, kas bieži vien nav par labu Latvijai.

Klātesošajiem uzņēmējiem bija daudz iespēju saņemt konkrētu informāciju, kā, piemēram, Maskavas valdības Ārējo sakaru departamenta aicinājumu piedalīties izstādē «Optproinvest» un tuvākas ziņas par to.

Izstāde tiek organizēta sakarā ar programmu, ko izstrādājusi un realizē Maskavas vadība attiecībā par vairumtirdzniecības tirgu sistēmas veidošanu un funkcionēšanu. Latgales uzņēmējiem ļoti svarīga bija arī informācija par lētāku naftas produktu iegādes iespējām. Tomēr pats galvenais — iespēja nodibināt personiskus kontaktus.

Pēc apspriedes sanāksmes dalībnieki apmeklēja dažas Daugavpils rūpnīcas.

Ko no šīs tikšanās ieguva Preiļu uzņēmēji?

Aleksandrs Jakovļevs, SIA «Automobilists» direktors:

— Šodien guvu nedaudz informācijas, kas būs noderīga nākotnē, domājot par firmas darbības paplašināšanu. SIA «Automobilists» nodarbojas ar kravu pārvadājumiem uz Krieviju, mums ir ļoti būtiski labi pazīt šīs kaimiņvalsts tirgu. Latvijas firmas, kas pārvadā kravas, gada pēdējam ceturksnim saņēmušas vairāk atļauju pārvadājumiem.

Mūsu firma cer, ka līdz gada beigām uz Krieviju varēsīm aizbraukt divreiz vairāk, nekā tas bija iepriekšējos ceturkšņos. Tāpēc mums ir ļoti svarīgi vienmēr būt lietas kursā par ekonomisko situāciju Krievijā un attiecībām ar šo valsti.

Vitālijs Pastars, individuālā uzņēmuma «Pārsla» īpašnieks:

— Es ieguvu tīri lietišķas ziņas. Protams, man jau bija zināms, ka Krievijā ražo daudzas iekārtas, kas kvalitātes ziņā ir analogas ārzemēs ražotajām, bet nopērkamas par trīs četras reizes lētāku cenu. Kā vadītājam, kura uzņēmumā notiek produkcijas pārstrāde, man tas ir ļoti svarīgi. Esmu arī nodibinājis sakarus ar Krievijas firmām. Stādu dārzus un aveņu stādus jau divus gadus vedu no Krievijas.

Domāju arī par to, kā savā uzņēmumā saražotajai produkcijai atrast noieta tirgu šajā kaimiņvalstī. Sakari ar Maskavas un Sanktpēterburgas biznesmeņiem ir ļoti vajadzīgi, jo pārtikas ražotājiem Latvijā šo pilsētu tirgus ir daudzsoļošs.

L.Rancāne

Modernizēta Livāņu bibliotēka

● Inta Vērdiņa (no kreisās) stāsta par jaunākajām iespējām, ko piedāvā Livāņu bibliotēka, viņai līdzās kolēģe Tatjana Lukina.

No 1. augusta Livāņu pilsētas bibliotēka ir nodrošināta pilnīgi automatizēta klientu un grāmatu kataloga apkalpošana. Ja neskaita Saecimas grāmatu glabātuvi Rīgā, tad Livāņu bibliotēka ir pirmā un pagaidām vienīgā automatizētā bibliotēka valstī, kur informācijas resursu veidošana un pārvaldīšana notiek datorizēti.

Projekts, kuru finansē Sorosa fonds — Latvija, ticis īstenots pateicoties bibliotēkas darbinieku triju gadu rūpīgam darbam. Informāciju par katru no 58 tūkstošiem grāmatu, kas šobrīd atrodas katalogā, bibliotēkas darbinieces ievadīja datorā tā, lai gudrā mašīna spētu ne tikai uzkrāt informāciju, bet arī meklēt tieši to grāmatu, rakstu vai tēmu, kas vajadzīga katram no gandrīz trim tūkstošiem bibliotēkas apmeklētāju.

Sarunā «Novadniekam» bibliotēkas vadītāja Inta Vērdiņa atzina, ka lasītāji iegūs nesaldzināmi plašākas meklēšanas iespējas. Ja vien bibliotēkas fondos būs vajadzīgā literatūra, lasītājs ar datora palīdzību to noteikti atradīs un saņems. Gadījumā, ja meklējamā grāmata būs izņemta, datorā būs tā lasītāja uzvārds un adrese, pie kura izdevums atrodas. Datorizēts katalogs ir izveidots arī visam periodisko izdevumu klāstam, žurnāliem un avīzēm. Lai atrastu publikācijas par jūsu interesējošo tēmu, vairs nebūs nepieciešams pārlapot milzīgas avīžu ķīpas, jūsu norādīto meklēšanas dators.

No apputējušu papīru glabātuves bibliotēka veidojas par viegli pieejamas un daudzveidīgi izmantojamas informācijas bāzi. Pavisam bibliotēkā patlaban ir pieci vienotā tīklā saslēgti datori, un informāciju klienti var saņemt no jebkura datora. Ir arī printeris, taču trūkst tik ļoti nepieciešamā kopētāja. — Savu varēšanu daudz lietderīgāk ir ieguldīt darbībā, kas prasa specifiskas zināšanas, nevis bezjēdzīgā, mehāniskā darbā, kārtojot un aizpildot neskaitāmās kartītes un katalogus.

Šādu darbu tikpat labi var paveikt arī mašīna. Tieši šis apstāklis kalpoja kā dzinulis ilgstošajā un nogurdinošajā triju gadu darbā, — stāsta bibliotēkas vadītāja Inta Vērdiņa.

Bibliotēka ir pašvaldības bilancē, no budžeta ik gadu tiek atvēlēta noteikta summa jaunu grāmatu iegādei un preses izdevumu abonēšanai. Šim vajadzībām šogad bibliotēka saņēmusi 4000 latu, kas nebūt nav daudz, ja zinām, ka grāmatas vidējā cena ir aptuveni divi lati, taču ir arī grāmatas, kas maksā 15 — 20 latus, tādas ir, piemēram, enciklopēdijas un visa biznesa literatūra, pēc kuras ir liels pieprasījums.

Dārgi izmaksā arī lielo dienas laikrakstu abonēšana, taču ievērojams skaits apmeklētāju katru dienu nāk lasīt tieši jaunākos preses izdevumus, jo nevar atļauties tos abonēt mājās. — Visvairāk pieprasīta ir uzzīņu, kā arī nozaru literatūra — psiholoģijas, filozofijas, tiesību zinātņu, tehnikas un transporta nozares literatūra — tās ir jomas, kuras ļoti strauji mainās, kur vairs neder pirms desmit gadiem iznākuši krājumi. Lasītāju skaits bibliotēkā nemītīgi aug, paredzams, ka jaunās iespējas piesaistīs vēl vairāk lasītāju. Pēdējo triju gadu laikā lasītāju skaits ir palielinājies par septiņiem simtiem, pašlaik mūsu pakalpojumus izmanto 2900 lasītāju, stāsta Inta Vērdiņa.

Pavisam drīz pilsētas bibliotēka iegūs arī Internet pieslēgumu, kuru nodrošinās «Daugavas līnija». Šie sakari būs lētāki un kvalitatīvāki, tie paredzēti tieši akadēmiskajiem lietotājiem, pilsētas iestādēm, skolām. Top arī novadpētniecības elektroniskā datu bāze. Mēdz teikt, ka laba ir tikai tā ideja, kuru izdodas novest līdz galam. Ideju mūsu bibliotekāriem netrūkst, bet, pats galvenais, viņiem netrūkst arī gribasspēka un enerģijas, lai šīs idejas īstenotu.

G.Kraukles teksts un foto

Pirmais mēnesis Aglonas katoļu ģimnāzijā

Pirmo mēnesi Aglonas katoļu ģimnāzijas direktores amatā aizvadījusi Valda Igaune, pedagoģe ar Hercena Pedagoģiskā institūta (Sanktpēterburgā) un Daugavpils Universitātes diplomiem. Iegūtas pedagoģes psiholoģes un sākumskolas skolotājas specialitātes. Bez tam direktore sesto gadu mācās Katedrātikas institūtā, kā arī pirmo gadu maģistratūrā.

Kad «Novadnieks» jaunā mācību gada sākumā 1. septembrī bija ieradies Aglonas katoļu ģimnāzijā, atsevišķi jautājumi par mācību inventāru, grāmatām vēl nebija nokārtoti. Pamazām skolas mācību darbs ieiet sliedēs. Kā informēja direktore Valda Igaune, no Lietuvas saņemti pasūtītie soli un galdi, tie uzstādīti visās klasēs. Gandrīz pilnībā sagādātas mācību grāmatas. Skolēnu skaits ir 42. Pastāvīgā darbā strādā 13 pedagogi, amatu apvienošanas kārtībā — divi. Direktores vietnieces pienākumus mācību darbā uzņēmusies Renāte Zvidre,

pedagoģe ar Rēzeknes augstskolas diplomu. Vietnieks audzināšanas darbā ir kapelāns, priesteris Roberts Ozoliņš. Pedagoģiskajiem darbiniekiem algas tiekot maksātas no katoļu kūrījas, Rēzeknes — Aglonas diecēzes un Aglonas bazilikas līdzekļiem.

Par baznīcas līdzekļiem tiek kārtoti arī komunālie maksājumi. Skolēnu ēdināšanas izdevumus sedz vecāki, par četrām ēdienreizēm dienā maksājot 70 santūmus. Skolā nakšņo 28 skolēni, pārējie audzēkņi ir vietējo ģimeņu bērni un pēc stundām dodas mājup. Skolēnu kopmītnes istabas atrodas skolas ceturtajā stāvā, bet padomju laikā uzceltā piebūve, kurā bija internāts, netiek izmantota, to arī neapkurinās.

Šajās dienās skolā jau izmēģināta apkures sistēma, kura tika pārkārtota.

Aglonas katoļu ģimnāzijā ik diena sākas ar rīta lūgšanu skolas kapelā. Pēc tam notiek mācību stundas, kas atbilst vispārīgajiem skolēnu mācību plāniem. Atšķirība ir tā, ka katrā klasē ik nedēļas papildus notiek trīs ticības mācības stundas.

Pēc pusdienām, uz kurām tāpat kā uz citām ēšanas reizēm skolēni dodas uz bazilikas ēdnīcu, ģimnāzijas skolēniem ir brīvais laiks, kas tiek pavadīts divu internāta audzinātāju vadībā. Līdz naktsmītnēm ir jāpaspēj atpūsties, sagatavot stundas nākamajai dienai, paēst vakariņas, kā arī ik vakarus pulksten 19.00 piedalīties svētajā Misē Aglonas bazilikā. Skolēni gulēt dodas laikā no pulksten 10.00 līdz 11.00 atkarībā no vecuma. Celšanās notiek desmit minūtes pirms septiņiem.

Lai pilnībā varētu izpildīt vispārīgglītojošo skolu mācību programmu, skolēniem jāsniedz zināšanas arī informātikā. Pašlaik skolā vēl nav datoru, taču, kā stāstīja Valda Igaune, diecēzes un kūrījas vadība ķērušās pie šī jautājuma risināšanas. Ir nodibināti sakari ar kādu firmu, un skolā tiek gaidīti lietoti datori. Diemžēl pagaidām visai pieticīgs ir sporta inventārs.

Skolā notikusi pirmā pedagoģiskās padomes sēde. Tajā apstiprināts darba plāns, skolotāju tarifācija, tas ir, slodžu sadale, iekšējās kārtības noteikumi, kā arī izskatīti

citi jautājumi. Ģimnāzijā notiek tādas pat aktivitātes kā citās skolās. Nosvinēta skolotāju diena, kad skolas pārvaldi pilnībā uzņēmās vecāko klašu audzēkņi. Bija sarīkota pirmās ražas izstāde. Skolēni devās pārgājienā «Pretī rudenim». Sakarā ar to, ka oktobris ir Rožukroņa mēnesis, skolas audzēkņi piedalās rožukroņa gatavošanā no dabas materiāliem. Tapušas daudzas jaukas lūgšanu krellītes no kastaņiem, ozolzīlēm, ziedīņiem, čiekuriem.

Ļoti nopietns uzdevums visa pirmā mācību gada garumā ir gatavošanās skolas akreditācijai. Tikai akreditētas skolas pedagogi var saņemt darba apmaksu no valsts. Neakreditētai skolai nav tiesību izsniegt skolēniem un absolventiem dokumentus par izglītības ieguvu. Kā informēja ģimnāzijas direktore Valda Igaune, patīkami, ka šajā ziņā palīdzību sniedz izglītības valsts inspekcija. Izglītības valsts inspektors rajonā Jānis Lozda ir apmeklējis skolu un iepazīstinājis ar dažādām prasībām, kas jāizpilda un akreditācijas kārtību.

L.Rancāne

Pētīs iedzīvotāju dzīves apstākļus

Lai noskaidrotu Latvijas iedzīvotāju dzīves apstākļu līmeni, 2. oktobrī Centrālā statistikas pārvalde sadarbībā ar Lietišķo socioloģisko institūtu FAFO (Norvēģija) uzsāka mēnesi ilgu mājsaimniecību apsekojumu. Tā laikā 92 profesionāli apmācīti intervētāji apsekos 3500 mājsaimniecības visos Latvijas rajonos, kopā 52 pilsētās un 77 pagastos, tādējādi iegūtie dati raksturo Latvijas reģionus, proti, kādas ir dzīves apstākļu atšķirības Latvijas novados. Līdzīgus apsekojumus veiks arī Lietuvā un Igaunijā. Iepriekš šāds pētījums tika veikts 1994. gadā.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona statistikas nodaļas vadītāja **Konstantīna Seile**, mūsu rajonā apsekojums notiks divos pagastos un abās pilsētās. 17 mājsaimniecības apsekos Sīļukalna pagastā, 16 mājsaimniecības — Sutru pagastā, 15 mājsaimniecības apsekos Līvānos un 13 Preiļos.

2000. gadā Centrālā statistikas pārvalde izdos vairākas publikācijas, kurās būs ietverti pētījuma rezultāti. Tie būs pieejami ikvienam. Visas publikācijas tiks sagatavotas paralēli latviešu un angļu valodā un izplatītas arī ārpus Latvijas robežām. Pētījumā iegūtā informācija būs noderīga politiķiem, valsts un pašvaldību institūcijām, kuras pieņems lēmumus, kas var ietekmēt katra iedzīvotāja materiālo labklājību.

T.Elste

Latviešu pensionāres Īrijā

Eiropas Veco ļaužu konferencē, kas notika Īrijā no 10. līdz 13. septembrim, piedalījās arī divas delegātes no Latvijas. Viena no tām bija līvāniete, pilsētas pensionāru apvienības priekšsēdētāja, Veneranda Caune.

Eiropas veco volontieru jeb brīvprātīgo konference ir gadskārtējs pasākums, katru gadu tā notiek citā Eiropas pilsētā. Šogad delegāti no vairā nekā 15 Eiropas valstīm ieradās Dublinas priekšpilsētā Sammerhilā, konferences dalībnieku skaits šogad pārsniedza simtu. Mūsu valsti konferencē pārstāvēja Latvijas pensionāru federācijas priekšsēdētāja pirmā vietniece Aija Kuške. Kā pastāstīja Veneranda Caune, ielūgumu uz konferenci Īrijā viņa saņēma personīgi, ne caur Latvijas pensionāru federāciju, tādēļ arī līdzekļus šim braucienam nācās meklēt saviem spēkiem. — Lielu pretimnākšanu izrādīja Līvānu pilsētas dome, fonds «Tēvzeme», kā arī ANO pārstāvniecība Latvijā, — stāsta Veneranda Caune. — Jau tad, kad mūs sagaidīja Londonas lidostā, izjutām neviltoju sirsniņu un rūpes. Īru tauta ir pārsteidzoši laipna, sirsniņa un mīļa, viņiem nepiemīt mums pierastā atturība un distancētība saskarsmē ar svešiem cilvēkiem. Bijām vienīgās pārstāves no post sociālisma valstīm, varbūt tādēļ mums bija pievērsta īpaša uzmanība, daudzi vēlējas uzzināt, no kurienes esam, kā pensijas vecuma ļaudis dzīvo mūsu valstī. Radās izdevība uzstāties arī auditorijas priekšā, lai pastāstītu par Latviju un Līvāniem. Uzrunu par pensionāru apvienības darbību mūsu pilsētā biju sagatavojusi angļu valodā. Lielīties negribu, taču manu uzrunu delegāti uzņēma

● Latvijas pensionāru federācijas priekšsēdētāja pirmā vietniece Aija Kuške (no kreisās) un Līvānu pensionāru apvienības priekšsēdētāja Veneranda Caune.

ar sajūsmu, spieda roku un pateicās. Esmu pārliecināta, ka tagad vismaz piecpadsmit Eiropas valstīs zinās, kur atrodas Līvāni, — ar gandarijumu stāsta Veneranda Caune. Jautāta, kas visspilgtāk iespaidies atmiņā no Īrijas brauciena, viņa atsmēj, ka tās ir aitas un dzīvzogi. — Nolaizoties ar lidmašīnu, visur var redzēt baltus akmeņus, kas, izrādās, nemaz nav akmeņi, bet gan mājlopi — govis un aitas. Īrijas ainavas neatņemama sastāvdaļa ir arī rūpīgi koptu dzīvzogu rindas, pat ganības ir norobežotas ar augstiem, no abām pusēm slīpi apcirptiem, dzīvzogiem. Pietiek ar dažām dienām, lai iepazītu tautas ēšanas tradīcijas. Piemēram, īru ģimenēs uzturā ļoti daudz lieto pienu — pie tējas un kafijas gan rītā, gan vakarā, taču pilnīgi noraidoša ir attieksme pret ceptiem ēdieniem. Pus-

dienās visu veidu gaļas ēdieni tiek pasniegti vārīti un bez sāls, klāt liela salātu porcija. Vienīgi brokastis ir tradicionālas — cepts šķiņķis ar olu un, protams, brokastu pārslas.

Veneranda Caune konferences gaitā guvusi daudzas atziņas par pensionāru aktivitātēm Rietumos. Jebkura brīvprātīga darbošanās sabiedrības labā Eiropā ir prestiža lieta, cilvēki ar to lepojas. Volontieri labprāt ierodas pie vientuļajiem, vecajiem ļaudīm, lai sniegtu praktisku palīdzību, piemēram, saskaldītu malku vai reizi nedēļā novannotu gulošu invalīdu. Grūti eiropietim saprast to, ka tikai retam Latvijas pensionāram mājās ir vanna un siltais ūdens. Eiropā parasta lieta ir brīvprātīgo grupas, kas sniedz atbalstu sirds slimniekiem, mirstošiem pacientiem vai gulošajiem invalīdiem. Ļoti augstā līmenī ir vientuļo cilvēku aprūpe veco ļaužu namos, kur viņiem ir visas ērtības, taču pietrūkst paša galvenā, tuvo cilvēku mīlestības. — Pārsteigumu radīja fakts, ka rietumnieki nebūt nekaunas no tā, ka viņu vecāki dzīvo veco ļaužu namos. Tur tas šķiet normāli un pareizi, tomēr nedomāju, ka šo pieredzi vajadzētu pārņemt. Taču ir arī pozitīvi darbības virzieni, kuri nodevēti arī mums, piemēram, saiknes stiprināšana starp pensionāriem un jauno paaudzi, īpaši pusaudžiem. Šādu pārliecību guvu konferences laikā, redzot, ar kādu aizrautību kopīgos pasākumos iesaistījās viņu jaunieši un vecie ļaudis, — ir pārliecināta Veneranda Caune.

G.Kraukle

Foto no V.Caunes arhīva

Cilvēks un bērni viņa mājā

«Es atsakos no savām tiesībām uz saviem bērniem L. un Z. un nododu viņus aizbildniecībā savam brālīm E. sakarā ar to, ka man ir cita ģimene un mans vīrs meitas nevēlas šajā ģimenē. V., 14.06.»

5. augustā sievietes, kura pasaulē laidusi trīs bērnus, lūgums ar pagastiesas lēmumu tika apmierināts.

Saunas pagastiesas priekšsēdētājai **Olgai Tjarvei** grūti komentēt šo iesniegumu. V., kura pēc pieraksta vietas skaitās Saunas pagasta iedzīvotāja, bet īstenībā mītīnās citā rajona stūrī, devusi dzīvību trim meitiņām, bet katrai no tām cits tētis. Ar pastarītes tēvu izveidojusies ilgstošā kopdzīve, diemžēl jaunais tētiņš nav gribējis pat dzirdēt par sievas vēl diviem bērniem. Deviņus un septiņus gadus vecās meitenītes pārpārēm izbaudījušas jaunā patēva raksturu. Gan saņemtajos kāvienos, gan nabadzībā, jo vīrietim pēc cietumā pavadītā laika arī ar pelnīšanu ir tā, kā ir. Bērni bijuši neapkopti, skrandaini, sušķaini. Praktiski rūpes par meitenēm uzņēmies viņu mātes brālīš.

Olga Tjarve runājusi skaudri un tieši, prasot sievietei, vai viņa vispār apjēdz savu rīcību un tās sekas, kādu ļaunumu uz mūžu nodara saviem bērniem, savai miesai un asinīm, un vai saprot, ka vecumdienās cilvēkam par visu pienāk atmaks. «Viņa sēdēja, neteikdama ne vārda, skatījās uz mani ar vienu aci, pēc tam piecēlās, nopurinājās un aizgāja,» atceras Olga Tjarve. «Es viņai teicu, — man ir Siāmas kaķene un tagad tai ir bērni. Tev vajadzētu paskatīties, kā viņa vāc savus bērnus. Kā nes pelītes un kā baro. Kā aplauda katru, aplaiza un apmīļo, kā atceras, kuram iedevusi pelīti. Viņa visu dienu iet un iet uz lauku pēc pelītēm. Bet tu, cilvēks ar prātu, atsakies no saviem bērniem. Meitenes pieaugs, un kā tu varēsi viņām raudzīties acis, kādreiz tiekoties?»

Pagastiesas divus mēnešus centās vest

sievieti pie prāta. Sākumā pagastiesas priekšsēdētāja pateica, ka nekādas atteikšanās no bērniem nebūs vis. Runāja arī ar viņas māti, kura par savu meitu pateica, — «viņa vairāk nav mana meita, es viņu redzēt negribu». Taču pēc sarunas ar bērnu vecmāmiņu apjaušma nākusi par ko citu, proti, bērniem vajadzīgie līdzekļi iegūstami tikai tad, ja būs nokārtota aizbildniecība. Meitenes augs, šogad viena sāka apmeklēt skolu, otra mācās pirmsskolas grupā. Un tā pagastiesas, domādama par to, lai bērniem būtu līdzekļi, par ko nopirkt apģērbus, skolas lietas, apspriedusies ar vecmāmiņu un meiteņu mātes brālī, nolēma apmierināt vieglās dzīves tīkotājas lūgumu atbrīvot viņu no rūpēm par bērniem un pārtraukt vecāku varu. Par laimi pasaulē pretstatā melnajam ir arī savas gaišās pusēs. E. ģimenē, kurā aizbildniecībā pieņēma abas meitenes, valda gaišums un iejūtība, viņa sieva bērniem kļuvusi par istu māti. «E. sieva te bija atnākusi ar abām meitenēm, ienāca bērnu pie rokas turot. Mazās ap viņu čivināja un spiedās klāt, sēdās klēpi,» atceras Olga Tjarve.

Bērni kļūst par bāreņiem, kaut arī dzīvi vecāki. Neko vairāk par nosodījumu un nicinājumu šādas mātes nav pelnījušas. Taču tajā pašā laikā tepat mūsu sabiedrībā dzīvo gan pirmās, gan otrās meitenes tēvi, kuriem pietrūka vīrieša goda, pašlepnuma, pašcieņas, kā arī cieņas pret dzīvību, pret savu miesu un asinīm, pret bērniem, kuri nāca pasaulē kā atvases no viņu ciltskoka. Kaut gan, kāds tur ciltskoks. Truļi un glēvulīgi tētukiņi, kuru atvases kā kārķliem, kas izdīgst nezīn kur. Tāds paspriņģo te, paspriņģo tur, bet vecumdienās vaimanā no valsts pēc sociālajiem pabalstiem, kuri būs atskaitīti no pašu pamesto meitu algām. Tāpat šiem vīriešiem ir viņu mātes un tēvi, kuri aizver acis un labprāt izliekas neredzam savus mazbērnus. Un ar viņu kluso atbalstu un malā palikšanu «čaklā un kārtīgā skol-

niece», kādu no skolas gadiem minēto meiteņu māti atceras pensionētā skolotāja **Olga Tjarve**, pārtop nicināmā būtnē, kura spēj atteikties no saviem bērniem.

Lūk, tādas smagas lietas nācies risināt Saunas pagastiesā. Pa šiem gadiem divreiz pārtraukta vecāku vara. Kārtoti arī citi jautājumi. No kolhozu un gučuļu laikiem palikušas ne tikai fermas un kaltes, kuru celšanai bieži tika pieaicināti viesstrādnieki, bet ne vienā vien Latgales ciemā aug jestrī un melnacaini puikas un meitēni. Gucuļu atvases. Taisnības labad jābilst, ka karstasīnīgie Karpatu dēli ģimeniskās saites vērtē samērā augstu un lielākoties par saviem bērniem iespēju robežās izrāda rūpes. Taču ir arī izņēmumi, kā arī sarežģījumi, ko radījis tas apstāklis, ka tagad divas valstis — Ukraina un Latvija kļuvušas neatkarīgas. Pagastiesā nācies izlemt jautājumu par bērna uzvārda maiņu.

Kopumā, kā uzskata Olga Tjarve, Saunas iedzīvotāji nepatīkamus pārsteigumus pagastiesai nesagādā, bērniem ģimenēs ir nodrošināti iespējami atbilstoši apstākļi. Taču tie reti notiek, ar kuriem pagastiesai jātiek galā, ir šausminoši, kā jau minētā atteikšanās no bērniem. Otrs, vēl briesmīgāks notikums bija pirms pāris gadiem, kad vīrietis nogalināja sievieti, ko labprātīgi bija apņēmis par sievu, zinot, ka viņai ir arī vairāki bērni. Māte kapos, slepkava cietumā, bet kas noticis ar bērniem? Olga Tjarve rāda vairākus dokumentu mapes. Katrā no tām atsevišķs stāsts par šīs ģimenes bērniem. Divi dzīvo pie vecmāmiņas. Trim pārējiem tagad katram cita ģimene. Pašu mazāko, kuras tēvs aiz restēm, jau mātes bērēs paņēmusi tālīnu radu ģimene no Rīgas. Meitenīte tikusi ļoti labos apstākļos, pie jauna pāra, kam nav savu bērnu. Pagastiesas pienākums ir arī sekot, kā bērniem aizbildņu gādībā klājas. Viņi ir apkopti, pāduši un pieskatīti, tomēr abiem puikām, kas kopš bērnības nav zinājuši īstas, siltas

ģimenes attiecības, savos jauneklīgos gados sapratis ar tagadējiem aprūpētājiem pagrūti, un īstenībā ar audzināšanu nodarbojoties visi radi kopīgiem spēkiem.

Pagastiesai jākārt arī aizgādības lietas, tas ir, par tiem cilvēkiem, kuri vecuma vai veselības dēļ nespēj par sevi rūpēties. Saunas pagastā oficiāli noteikta viena aizgādība. Māte nonāvēja savu meitu, kurai gan liktenis bija atvēlējis visai skopu daļu, apdalojot prāta ziņā. Nelaimīgajā ģimenē, acīmredzot, pa šo līniju bija spēcīgi traucējumi, jo māte tagad ārstējas psihiatriskajā slimnīcā, bet viņai un viņas mantai iecelts aizgādānis.

Kopā ar **Olgu Tjarvi** pagastiesā darbojas **Lidija Pastare**, kas ir feldšere, un skolotāja **Maruta Doļģe**. Olga Tjarve katru lietu cenšas risināt ļoti iejūtīgi un uzmanīgi, viņa zina, ko nozīmē zaudēt uz pasaules pašus dārgākos cilvēkus un pazīst sāpes, kas nepāriet. Tās sāp joprojām no tās dienas, kad bojā gāja viņas dēls, un pasaulē bez tēva palika trīs bērni. Par vedeklu, mazbērnu māti, Olga Tjarve saka labākos vārdus, taču tajā pašā laikā bērniem ir par maz tikai ar mātes rūpēm un gādību. Sieviete, atraitnei arī Rīgā grūti vienai uzturēt tik kuplu pulciņu. Un nu jau vairākus gadus sešpadsmitgadīgais mazdēls dzīvo nevis Rīgā, bet Saunas pagastā. Absolvējis vietējo pamatskolu, tagad ar vecmāmiņas pirktu velosipēdu ik rītus brauc uz vidusskolu Rudzētos un pēc mācībām ir neaizvietojams palīgs saimniecības kopšanā. Vasaras arī pārējie mazbērni pavada laukos, bet lielais puisis tad labprāt padzīvo pa Rīgu.

Visiem mums gribētos dzīvot un redzēt sev apkārt tikai laimīgas, pareizas ģimenes, kur viss nolikts savās vietās, diemžēl tā nemēdz būt. Savā ziņā tā ir kāda augstāka spēka uzlikta pārbaude — kā reaģēsim, redzēsim vai izliksimies neredzam, palīdzēsim, vai arī ne. Brīva izvēle. Palīdzēt iz-augt arī svešam bērnam.

Kopīgi pret narkotikām un atkarību izraisošām vielām

Turpinās sadarbība starp Latvijas Narkoloģijas centru un Bergenā kliniku fondu Norvēģijā. Ar Norvēģijas Ārlietu ministrijas materiālu atbalstu Latvijā tiek īstenots projekts «Atkarību izraisošo vielu profilakse un veselības veicināšana». Projekta mērķis ir samazināt alkohola un citu narkotiku pieprasījumu skolēnu vidū, bet mērķa grupas ir skolēni, skolotāji, vecāki. Īstenojot pirmo posmu, kas turpinājās no 1998. gada maija līdz šī gada maijam, tika nodibināta sadarbība starp Labklājības ministriju un Izglītības un zinātnes ministriju. Projektu atbalstīja Rīgas, Liepājas un Preiļu skolu valdes, tika apmācīti un sertificēti 12 skolotāji multiplikatori no sešām valsts skolām. Viņu vidū bija divas skolotājas no Preiļu rajona — Agita Selicka un Olga Anspoka no Preiļu 1. vidusskolas. Šo divpadsmit skolotāju audzēkņi piedalījās programmā «Atkarību izraisošo vielu lietošanas profilakse un veselības veicināšana.» Pirmajā posmā izveidots arī profilakses kabinets Narkoloģijas centrā.

Līdz 2000. gada maijam turpināsies projekta otrais posms, un tas aptvers 26 skolas Latvijā. Astoņas skolas no tām ir Preiļu rajonā. Praktiski gandrīz visas vidusskolas: Līvānu pilsētas ģimnāzija, Līvānu 2., Preiļu 2., Aglonas, Riebiņu, Vārkavas, Rudzātu vidusskolas, kā arī Preiļu arodvidusskola, Preiļu 1. pamatskola iesaistās projekta otrajā kārtā.

Pagājušajā nedēļā Preiļu arodvidusskolā pulcējās minēto skolu direktori, kā arī pa diviem skolotājiem no katras skolas, kas strādās ar šo projektu. Uz otrā posma pirmo nodarbību bija ieradusies norvēģi Arne Klīve, Izglītības departamenta vadītājs Bergenā kliniku fondā, Anne Brite Gjerstāla, projekta koordinatore, Ilona Adamaite, Narkoloģijas centra profilakses nodaļas vadītāja, Dainis Ozoliņš, Izglītības un zinātnes ministrijas Stratēģijas departamenta direktora vietnieks.

● Preiļu arodvidusskolā uz Latvijas un Norvēģijas projekta «Atkarību izraisošo vielu profilakse un veselības veicināšana» otrā posma atklāšanu pulcējušies Preiļu rajona skolu un izglītības pārvaldes pārstāvji, kā arī ciemiņi no Norvēģijas. J.Silicka foto

Ievadot to pedagogu tikšanos, kas ar projektu strādās otrajā posmā, Ilona Adamaite atskatījās arī nesenojā pagātnē un motivēja, kāpēc izvēle apstājusies pie Preiļu skolām. Viņa atzina, ka par šī reģiona pedagogiem un skolām vienmēr dzirdētas labas atsauksmes un par to bijusi iespēja pārliecināties arī gada garumā strādājot ar Preiļu 1. pamatskolu.

Galvenajos virzienos aplūkojot darbu projekta otrajā posmā, runātāji uzsvēra, ka darbošanās ir visaptveroša un plaša, ka to nevar reducēt tikai ar vienkāršu skaidrojumu par narkotiku kaitīgumu. Ļoti svarīgi ir strādāt ar bērniem un jauniešiem tādā virzienā, lai viņiem nebūtu zems pašnovērtējums, lai viņi spētu paši pieņemt pareizus lēmumus. Narkotiku lietotāju skaits ar katru dienu palielinās, modernā sazināšanās tehnoloģija — in-

temets dod iespēju apgūt ne tikai pozitīvu informāciju, bet arī ziņas par tādu šodienas realitāti kā narkofenomens. Internētā var uzzināt pat par labākajām marihuānas šķirnēm... Jārēķinās ar skaudro patiesību, ka šodienas skolas bērniem jau tuvākajā nākotnē vajadzēs saskarties ar milzīgu narkotiku lietotāju, ražotāju, tirgotāju skaitu. Ieņemt pareizu pozīciju šajās attiecībās bērniem jāiemācās jau šodien.

Projekta otrā posma pirmajā nodarbībā uzstājās arī Preiļu 1. vidusskolas direktora vietniece Olga Anspoka un skolotāja Agita Selicka, pastāstot, kā strādāja ar saviem audzēkņiem. Praktiski darbība notiek, lasot un apspriežot «Mias dienasgrāmatu», kurā meitene Mia stāsta par savām izjūtām un pārdzīvojumiem, saskaroties ar narkotiku pasauli.

L.Rancāne

Mums raksta

1. oktobrī mēs, Dobeles pilsētas ģimnāzijas skolotāji, devāmies ekskursijā uz Latgali. Tā bija nemīlīga, lietaina diena, taču jaukie cilvēki, ko sastapām Līvānos, radīja mums neaizmirstamus tikšanās mirkļus un gaišas domas. Gribam Jums, pārējiem līvāniešiem, pastāstīt par viņiem, lai Jūs apzinātos, kādi brīnišķīgi cilvēki ir Jums līdzās un lai Jūs lepotos ar viņiem.

Vispirms pateicamies a/s «Līvānu stikls» muzeja darbiniecei Natālijai Stivrišķei par atsaucību un interesantu stāstījumu, un ekskursiju, kas ļāva pakavēties nostaļģiskās atmiņās par aizgājušo, pārdomāt, kā mainījies stikla mode, kā arī vienkārši pakavēties skaistuma valstībā. Jauks ir arī rūpnīcas teritorijā izveidotais keramikas skulptūru dārzs.

Rudens vakara krēslā kā gaiša sala mūs sagaidīja Līvānu ģimnāzija — isti mūsdienīga, estētiski pievilcīga, skaista skola ar bagātām tradīcijām un stabili tālākvirzības programmu. Kas gan labāk par skolotāju spēj novērtēt kolēģu veikumu? Un mūsu vērtējums līvāniešu dar-

bam ir augsts. Tā ir laba skola, un tās spēks — azartiski, radoši, talantīgi, gudri skolotāji radošas skolas vadības komandas vadībā. Ja šobrīd, kad izglītība valstī tiek tik maz atbalstīta un skolotāja atalgojums ir tik zems, tomēr ir tāda skola, tad skaidrs, ka tas panākts ar fanātisku darbu un lielu mīlestību pret to, ko dara. Līvānu ģimnāzija seko visam jaunajam, iesaistās visos iespējamos projektos un vairākos jau uzvarējusi. Jūtams, ka Līvānu ģimnāzijas kolektīvs prot sameklēt labvēlīgus sponsorus, lieliski sadarbojas ar vecākiem (vai tas būtu jaukais latgaļu dāsnums?) un prot iemācīt skolēniem cienīt un saudzēt savu skolu, un censties darīt to vēl skaistāku. Par to liecina skolēnu un vecāku spēkiem skaiti un neierasti izremontētās klašu telpas, pašu gatavotās mīkstās mēbeles lasītavai un daudzie telpaugi skolas gaiteņos.

Skolā rit arī rosīga ārpusstundu dzīve: 1. oktobrī, kad tur viesojāmies mēs, skolēniem bija tikšanās ar talantīgo soļotāju Aigaru Fadejevu, skolotāji tikko bija aizvadījuši uz tikšanās pēcpusdienu

aicinātos pensionētos kolēģus un paši gatavojās Skolotāju dienas sarīkojumam kopā ar Līvānu 2. vidusskolas kolektīvu.

Paldies skolas direktorei Maijai Kručiņinai, vietniekiem Inesei Magdaļenokai, Zeltītei Vanagai, Ivaram Kivleniekam, kā arī Izglītības informācijas centra vadītājam S.Kivlenieci par mīlo, atsaucīgo uzņemšanu un dalīšanos pieredzē un idejās. Mēs aizbraucām no Līvāniem bagātāki un gaišāki, stiprināti ticībā skolotāja misijai. Tagad mums Līvāni vairs nav tikai bezpersoniska vieta Latvijas kartē. Un mēs zinām, ka tradicionālais pieņemums, ka Latgale ir atpalcis nostūris, nemaz nav patiess. Vismaz Līvāni noteikti ne.

Cienījamie līvānieši — tie, kuri savulaik mācījušies Līvānu 1. vidusskolā, un tie, kuru bērni tagad mācās Līvānu ģimnāzijā! Jūsu skola ir laba skola. Tāpēc cieniet un mīliet savus skolotājus un atbalstiet pat vistrakākās viņu idejas!

Dobeles pilsētas ģimnāzijas skolotāju vārdā —
Ruta Veidemane

Trīs gadi «Mūsmājās»

2. oktobrī Preiļu sociālās un psiholoģiskās palīdzības centram «Mūsmājās» apritēja trīs gadi. Doma par šāda centra tapšanu radās 1996. gadā, taču kā jebkurš sākums, arī šis bija sarežģīts, trūka telpu, nerunājot nemaz par iekārtojumu vai biroja tehniku, nebija istas skaidrības arī par to, kādam šim centram jābūt.

Skaidrs tad bija tikai viens — jāstrādā saviem cilvēkiem, tiem, kas nespēj vai nemāk adaptēties jaunajos dzīves apstākļos, kas nesaskata savu vietu sabiedrībā, jūtas vientuļi, nejadzīgi, kuriem pietrūkst pašapziņas un drosmes darboties patstāvīgi. Pirmajā gadā materiālo atbalstu «Mūsmājām» sniedza Preiļu dome, vietējie uzņēmēji, vēlāk, rakstot projektus un piedaloties konkursos, izdevās pārliecināt Sorosa fonda — Latvija pārstāvju, kas centru finansiāli balstīja otrajā pastāvēšanas gadā. Šogad laba sadarbība ir izveidojusies ar Nīderlandes labklājības organizāciju «Gamma», izdevās piesaistīt Nīderlandes valdības līdzekļus centra projekta īstenošanai. «Mūsmājās» atbalsta arī Nīderlandes vēstniecība Latvijā un ASV Miera korpuss, kā arī vietējās pašvaldības, uzņēmumi, organizācijas.

Izdzīvošanas iespējas jāmeklē pašiem, — atzīst sociālās un psiholoģiskās palīdzības centra izpilddirektore Leonīna Ūdrasola, — jo ne jau mūžīgi varēsim saņemt ārzemju fondu finansējumu. Naudu saņemam tikai telpu īrei, viena cilvēka algošanai, jo pārējie centra darbinieki ir brīvprātīgie. Savas profesionālās zināšanas sabiedrības labā bez atlīdzības ziedo mediķi, pedagogi, psihologi, sociālie un kultūras darbinieki, kas sniedz konsultācijas dažādu mērķa grupu atbalstam, — stāsta L.Ūdrasola.

Triju gadu laikā centra «Mūsmājās» biedri gan lekciju, gan nodarbību veidā centušies palīdzēt pensionāriem, bez vecāku atbalsta palikušiem bērniem un jauniešiem, kā arī cilvēkiem, kam bezdarba problēma jau pāraugusi depresijā. — Ar naudu vai materiāli mēs nevienam palīdzēt nespējam, taču dodam iespēju cilvēkam izprast pašam sevi, savas problēmas un pašam sev palīdzēt. Lieti noderējušas centra organizētās koriģējošās vingrošanas nodarbības bērniem, pašmasāžas kursi pieaugušajiem, kā arī anonīmais krīzes telefons. Aktīvi darbojas jauno māmiņu klubs, atraitņu klubs, dienas atpūtas centrs pensionāriem, psiholoģijas skola, angļu valodas apguves grupa. No šī gada maija mēs izdodam bezmaksas ikmēneša informatīvo biļetenu, — par paveikto stāsta centra izpilddirektore L.Ūdrasola.

Mūsmāju» biedru skaits nu jau sasniedzis 31, bet centra darbību vada un koordinē valde, kuras priekšsēdētāja ir Velta Krišāne. Par nākotnes iecerēm runās laiks, taču arī turpmāk «Mūsmājās» gaidīs ikvienu, kam nepieciešams atbalsts un sapratne.

G.Kraukle

No 12. oktobra pasaulē dzīvos 6 miljardi

12. oktobrī pasaulē, tāpat kā katru dienu, nomira 140 000 cilvēku un piedzima 237 000. Ar vienu no zīdaiņiem iedzīvotāju skaits uz mūsu planētas sasniedza 6 000 000 000 robežu.

Paredzams, ka sešmiljardais Zemes iedzīvotājs būs piedzimis Āfrikā vai Indijā un būs nolemts nabadzībai, rakstīt un lasīt neprasmēi, sliktiem sadzīves ap-

stākļiem un viņa mūža ilgums varētu būt 55 gadi, šādu informāciju sniedza ANO Iedzīvotāju fonda prezidents Tims Vērts. Iedzīvotāju skaita pieaugums pēdējos piecos gados ir palēninājies no 100 miljoniem līdz 78 miljoniem gadā.

Eiropai nākamajā gadsimtā, pēc ekspertu domām, par iedzīvotāju skaita pieaugumu nav ko raizēties. Gluži pretēji — Vecajā pasaulē nākamajos 50 gados

iedzīvotāju skaits saruks par gandrīz 100 miljoniem (no 729 miljoniem 1998. gadā līdz 628 miljoniem 2050. gadā). Vidējais dzimstības līmenis Eiropā jau ilgu laiku ir 1,4 bērni uz sievieti, un tas ir krietni zem pašatzažošanas līmeņa. Eiropas lielākā problēma būs kontinenta novecošana. Piemēram, Vācijā vidējais vecums pašlaik ir 40 gadi. Dažu desmitgažu laikā tas būs jau 50 gadi. Procentuāli arvien

mazākajai jaunajai paaudzei arvien lielāks būs pensionāru uzturēšanas slods.

Tas pats attiecas arī uz Latviju. Pēc Labklājības ministrijas datiem, 1998. gadā uz 1000 darbības vecuma iedzīvotājiem mūsu valstī bija ap 385 pensijas vecuma cilvēki. Nākamajos piecdesmit gados viņu skaits atkarībā no pensiju likumdošanas būs 500 — 570.

Pēc preses materiāliem

Pa lapām dzeltenām un lapām koši sārtām...

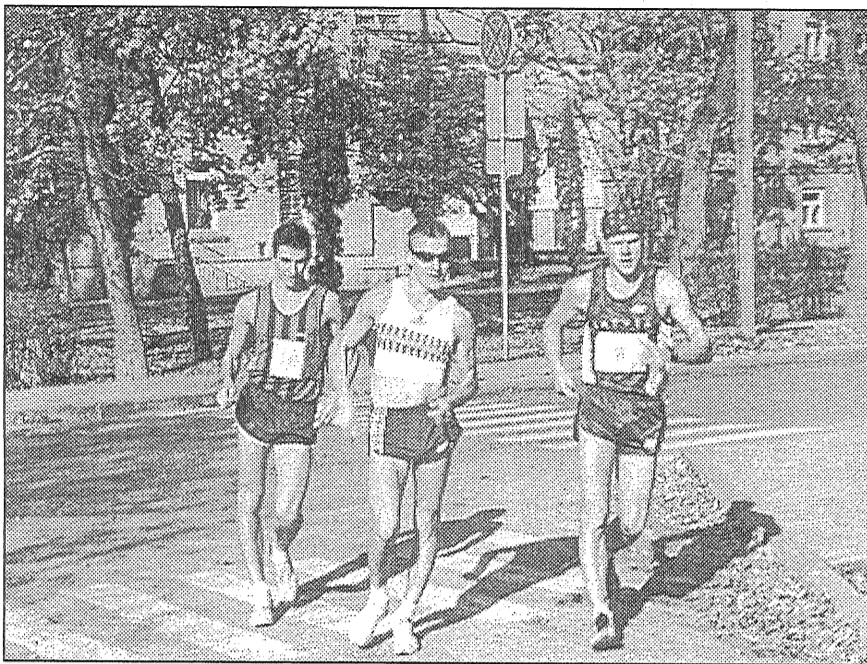
...aizritēja soļošanas sacīkstes Preiļu pilsētas ielās. Lieliski laika apstākļi, skaisti pilsētas domes dāvāti kausi uzvarētājiem, «Līvānu stikla» balvas pārējiem laureātiem, «Unibankas» Preiļu filiāles naudas prēmijas visvislabākajiem sievietēm un vīriešu grupās, piemiņas nozīmītes visiem dalībniekiem. Kas vēl vajadzīgs, lai svētki izdotos? Pareizi, dalībnieki! 90 soļotāji mūsu sacensībās, tas ir rekordskaits. Lai arī transporta problēmu dēļ līdz Preiļiem neatklūva 15 jaunie soļotāji no Birštinai, kas mazliet izjauca mūsu plānus, ieradās ciemiņi no citās Lietuvas pilsētās — Šakiai. Dalībnieku pulkā soļotāji no Ogres, Valmieras, Zilupes, Murjāņiem, Daugavpils, Rīgas, Iecavas, Alūksnes. Visvairāk, protams, no mūsu rajona soļošanas centriem — Galēniem un Vārkavas.

Kad uz starta līnijas visjaunākās grupas dalībniekiem nostājās 23 meitenes un 17 zēni, kļuva skaidrs, ka šīm sacensībām ir nākotne, lai kā arī skeptiķi katru rudenī nemēģinātu iestāstīt pretējo. No 40 jaunajiem soļmeistariem — 4 prelieši. Tikai no sporta skolotājiem atkarīgs, vai nākamgad, jubilejas reizē, būs vairāk.

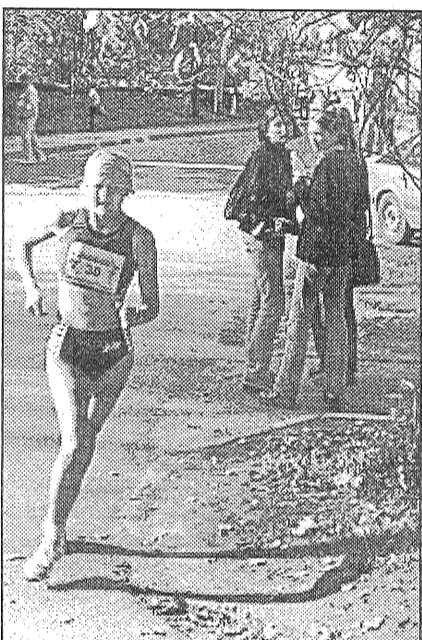
Tieši šīnī vecuma grupā arī ritēja vispraigākās cīņas. Tikai 8 sekundes desmitdaļas galēniete Daiga Šembele piekāpās daudz pieredzējušākajai Renatai Bānenai no Ogres 1 km distancē 5 min. 12,9 sek. pret 5.12,1. Zēniem cīņa finišā bija vēl asāka. Visu distanci pārliecinoši līderis bija mūsu pazīstamā soļošanas trenera Aivara Rumbenika dēls Arnis, taču finišā atstarpe tika samazināta līdz dažiem metriem. Zilupes zēns Deniss Savčenko un vārkavietis Mārtiņš Pastars 1 km veica attiecīgi 4.51,7 un 4.51,9, pret Arņa iespēto 4.50,9. Līdz ar to Arņa un Mārtiņa dueli rezultāts kļuvis 2:1. Gaidīsim nākamo sezonu.

Otrās vietas izcīnīja vēl divas vārkavietes — Inga Stikāne 2 km distancē — 10 min. 41,1 sek. un Līga Stankeviča 3 km — 17 min. 10 sek. Arī 3 km distancē zēniem otrā vieta Galēnu pagasta jaunajam soļotājam Arturam Onužānam, kurš šobrīd mācās Murjāņu sporta ģimnāzijā. 2 km distancē zēniem vēl viena otrā vieta Galēnu pamatskolas audzēknim Ilmāram Gorožņiekam — 11 min. 16,8 sek. Trešās vietas Karinai Tumašovai no Riebiņiem 5 km — 32 min. 38 sek. un Lāsmāi Stankevičai no Vārkavas 2 km — 11 min. 47,2 sek.

Kamēr tie īstākie līdzjutēji saskaita rezultātu Vārkavas un Galēnu pagasta dueli, pārējiem varētu būt interesanti tādi fakti. Preiļos 2 km distancē pirmās

● Uzvarētāju trios 10 km distancē vīriem — Aivars Kadaks, Aigars Fadejevs un Sergejs Lapsa.

● Jolantai Dukurei 5 km distancē sievietēm nebija nopietnu sāncensu.

starts bija Aigara Fadejeva brālim Aivim. Pirmais starts, pirmā uzvara, pirmais kauss! Kā lai neatceras, ka pavasarī «Zigļajās kājās» pirmais starts sacensībās bija arī Arnim Rumbeniekam. Bet, kas ir daudz svarīgāk, pirmais starts istās sacensībās bija arī daudziem Riebiņu, Līvānu, Galēnu zēniem un meitenēm. Kā veidosies tālākās viņu sporta gaitas, būs atkarīgs arī no tā, vai Preiļos saglabāsies ne tikai šis, bet arī daudzas citas, jau tradī-

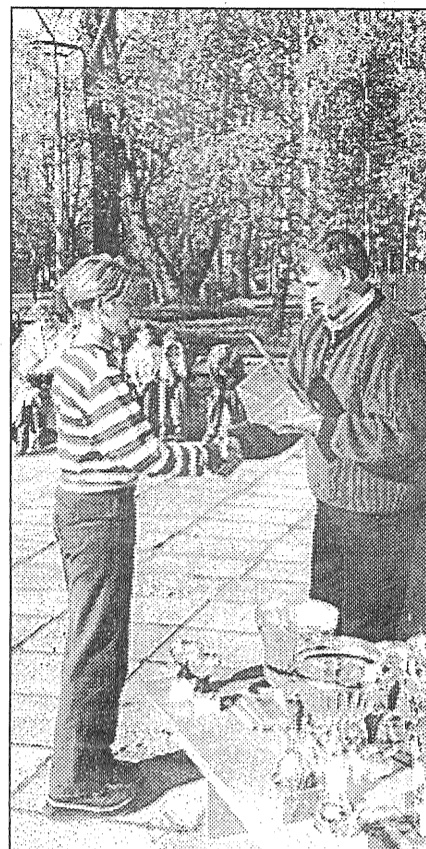

● Galēnu jaunā soļošanas cerība Daiga Šembele teicamā stilā izcīnīja otro vietu 1 km distancē.

cijām bagātas un visā valstī atzinību ieguvušas, sacensības.

Epiloga vietā

Par to «pēdējo reizi Preiļos». Jā, es arī šobrīd tiešām domāju, ka tās ir pēdējās sacensības, ko es rīkoju Preiļos. Pirms sacensībām, Daugavpilī kārtojot piemiņas nozīmīšu izgatavošanu, saņēmu negaidītu, bet pat ļoti nopietnu priekšlikumu nākamgad jubilejas, desmitās «Preiļu balvas soļošanā», gan arī «Latgales novada jaunatnes spēles» pārcelt uz

● Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns pasniedz balvu Ingai Stikānei no Vārkavas vidusskolas par 2. vietu 2 km distancē.

šo pilsētu, saglabājot visas iestādes, sacensību tradīcijas, rekordus u.tml., nodrošinot pat desmitkārtīgu finansējumu un citādu atbalstu. Kad svētdien uz starta līnijas nostājās 23 mazās meitenes un 17 zēni, kļuva skaidrs, ka es nedrīkstu to darīt. Tagad pēc sacensībām izskatās, ka arī pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns to nepieļaus un pareizi darīs. Lai nu kā būtu ar autortiesībām un visu pārējo, nav man nekāda monopola uz sacensību rīkošanu Preiļos. Tas, ka sacensības nav vajadzīgas Babrim, jau nenozīmē, ka tās nav vajadzīgas nevienam.

Es būtu nekur nederīgs rajona vieglatlētikas vecākais treneris, ja šajos gados nebūtu izvirzījušies, atļaušos teikt, manā komandā, jauni spējīgi treneri, kuri šīm un arī citām sacensībām noteikti piedos jaunu skanējumu, darīs tās vēl interesantākas gan skatītājiem, gan dalībniekiem.

Paldies visiem, kuri šajos deviņos sacensību gados ir atbalstījuši vieglatlētikas pasākumus Preiļos!

Jāzeps Lazdāns,
vieglatlētikas treneris
J.Silicka foto

VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS
AGENTŪRAS INFORMĀCIJA

1999. gada septembrī pirmreizēji piešķirtas vecuma pensijas 24 Preiļu rajona iedzīvotājiem, t. sk. 14 vīriešiem un 10 sievietēm. Vīriešiem pensija aizejot 60 gadu vecumā, vidējais piešķirtais pensijas apmērs sastāda Ls 39,05, vidējais apdrošināšanas stāžs 33 gadi, bet visas sievietes izvēlējušās iespēju pensionēties priekšlaicīgi, t. i. no 55 gadu vecuma. Sievietēm vidējais piešķirtais pensijas apmērs ir Ls 38,21 ar vidējo apdrošināšanas stāžu 31 gads. Lielākais vecuma pensijas apmērs, kas piešķirts septembrī vīriešiem ir Ls 52,91, bet sievietēm Ls 70,56. Savukārt mazākais vecuma pensijas apmērs, kas piešķirts vīriešiem ir Ls 30,09, bet sievietēm Ls 24,07.

No jauna piešķirtas (pārpiešķirtas) 4 vecuma pensijas. Šajos gadījumos vidējais iepriekšējais pensijas apmērs bija Ls 65,50, bet vidējais pārpiešķirtais pensijas apmērs ir Ls 93,00.

1999. gada septembrī no jauna piešķirtas invaliditātes pensijas 12 cilvēkiem. Vidējais piešķirtais invaliditātes pensijas apmērs ir Ls 44,06. Septembra mēnesī no jauna piešķirtas 8 apgādnieka zaudējuma pensijas, un vidējais šādas pensijas apmērs ir Ls 38,20.

Septembrī ar dokumentiem vecuma

pensijas pārrēķināšanai ir griezušies 29 pensionāri. Pēc pārrēķina pensijas apmērs vidēji palielinājies par Ls 2,78.

Kopumā septembrī visa veida valsts pensijas Preiļu rajonā saņēma 12159 cilvēki, t. sk. vecuma pensijas saņēma 9832 cilvēki, invaliditātes — 1658, apgādnieka zaudējuma pensijas — 499, izdienas pensijas — 43, pēc speciālā lēmuma piešķirtas Černobīļas invalīdiem — 127 cilvēki. Visu veidu valsts pensiju izmaksas nodrošināšanai septembrī Preiļu rajonā bija nepieciešami 691 tūkst. latu.

Septembrī izmaksāti bezdarbnieka pabalsti 957 cilvēkiem, vidējais bezdarbnieka pabalsta apmērs — 36,84 Ls, kopā bezdarbnieku pabalstu izmaksai bija nepieciešami 35 tūkst. latu.

Pensionāra nāves gadījumā piešķirti 4 apbedīšanas pabalsti, vidējais pabalsta apmērs Ls 118,53, par kopējo summu 6 tūkst. latu.

Septembrī izmaksāti slimības pabalsti 71 cilvēkam un maternitātes (pirmsdzemdību un pēcdzemdību) 23 cilvēkiem. Slimības un maternitātes pabalstu izmaksas nodrošināšanai bija nepieciešami 9 tūkst. latu.

Tādējādi kopumā no valsts speciālā sociālās apdrošināšanas budžeta Preiļu ra-

jonā pensiju un pabalstu izmaksas nodrošināšanai bija nepieciešami Ls 741 tūkst.

No valsts pamatbudžeta finansējamo pabalstu summa septembrī Preiļu rajonā sastāda 78 tūkst. Ls, bērnu piedzimšanas pabalstus saņēma 27 cilvēki, kopā izmaksāti 5 tūkst. Ls, bērna kopšanas pabalstus līdz 1,5 gadu vecuma sasniegšanai saņēma 415 cilvēki uz kopsummu Ls 3 tūkst., valsts ģimeņu pabalstus saņēma 5237 cilvēki par kopsummu Ls 43 tūkst., piemaksu pie valsts ģimeņu pabalsta par bērnu invalīdu līdz 16 gadu vecumam saņēma 180 cilvēki par kopsummu Ls 6 tūkst., valsts sociālā nodrošinājuma pabalstus saņēma 269 cilvēki par kopsummu Ls 9 tūkst., apbedīšanas pabalstus sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēja nāves gadījumā saņēma 1 cilvēks par summu Ls 60.

Salīdzinot ar 1998. gada septembra mēnesi, izdevumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu visa veida valsts pensiju un pabalstu izmaksu Preiļu rajonā, kas tiek fiksēti no valsts speciālā sociālās apdrošināšanas budžeta ir pieauguši par 37 tūkst.latu.

A.Naglinska,
VSAA Preiļu filiāles direktore

Laiks vakcinēties pret gripu

Rēzeknes vides veselības centra Preiļu teritoriālajā daļā saņemtas pretgripas vakcīnas. Tās ražotas Francijā un ir salīdzinoši efektīvākas par citu firmu piedāvātajām līdzīgām vakcīnām. Pērn vides veselības centrs Preiļu rajonā izplatīja un ar šādām vakcīnām vakcinēja daudzus iedzīvotājus, un gripas slimnieku bija krietni mazāk nekā citos gados. Arī šogad daudzi, kuri pagājušā gadā saņēma pretgripas poti, ir izteikuši vēlēšanos vakcinēties atkārtoti.

Šī vakcīna ir efektīva pret diviem A un B grupas ierosinātajiem, tās iedarbības laiks ir viens gads. Tāpēc ieteicams vakcinēties arī tiem, kuri to darīja pagājušajā gadā. Vakcinu vides veselības centrā var saņemt katru darbdienu, tās cena ir 3,20 lati. Speciālisti atzīst, ka labākais vakcinēšanās laiks ir septembris un oktobris. Tiem, kuri bieži slimo ar bronhītu un pneimoniju, ieteicams vakcinēties ar *pneimovaks* vakcīnu. Tās cena ir 6 lati un iedarbīgums 5 gadi.

S.Lioznova,
epidemioloģe

Šodien vārdadienu svin — Irma, Mirga.
14. oktobrī — Vilhelmine, Minna.
15. oktobrī — Eda, Hedviga, Helvijs.

Šonedēļ

Aizkalnes pagastā
75 gadi Leokādijai Matvejevai 16. oktobrī, 80 gadi Domicelai Rinčai 12. oktobrī un Antonam Anspokam 15. oktobrī.

Galēnu pagastā
70 gadi Veronikai Voverei 13. oktobrī.

Preiļu pagastā
55 gadi Pēterim Romanovskim 15. oktobrī, 60 gadi Augustam Kivleniekam un Jurijam Dobičinam, abiem 14. oktobrī.

Rožupes pagastā
65 gadi Taisijai Piparei 13. oktobrī, 70 gadi Franciskai Cišai 15. oktobrī.

Rušonas pagastā
50 gadi Pēterim Brakovskim 13. oktobrī.

Siļūkalna pagastā
60 gadi Pēterim Upeniekam 3. oktobrī, 85 gadi Annai Eriņai 3. oktobrī.

Sutru pagastā
70 gadi Bernadītai Znotiņai 12. oktobrī.

Upmalas pagastā
80 gadi Annai Čerapai 13. oktobrī.

Vārkavas pagastā
65 gadi Valentīnai Štagarei 15. oktobrī, 84 gadi Proskovjai Karpovai 14. oktobrī.

«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilārus!

SIA «Auto Preiļi» PIEDĀVĀ!
 Plašā izvēlē JAUNAS, ATJAUNOTAS vissezonas (M + S) un ZIEMAS RĪPAS.
 Pērkot vairumā — atlaide!
 Montāža, balansēšana par brīvu!
 Adrese: Preiļos, Pils ielā 14.
 Tel. 24555, 22293.

GRĀMATVEŽU UZMANĪBAI!
 1999. g. 19. oktobrī plkst. 10.00
 Preiļu pilsētas kinoteātrī «Ezerzeme» notiks seminārs.

- Grozījumi MK noteikumos nr. 187 «Likuma «Par PVN» normu piemērošanas kārtību»:
 - PVN no fiziskām personām par darījumiem ārpus darba tiesiskām attiecībām un PVN no pašnodarbinātām personām;
 - plānoto zaudējumu normatīvu aprēķins;
 - priekšnodoklis nodokļu rēķina daļējās apmaksas gadījumā;
 - apliekamo personu, izņemot kredītiestādes, naudas aizdevumi;
 - PVN investītiem pamatlīdzekļiem;
 - čeku un kvišu kā nodokļu rēķinu izmantošana.
- Kļūdu labošanas kārtība nodokļu deklarācijās.
- Raksturīgākās kļūdas dokumentu noformēšanā darījumos ar kokmateriāliem.

Lektore — Finanšu Ministrijas speciāliste Nora Reķža (Rīga).
 Maksa par semināru
 Ls 10 semināra dienā.
 Izziņas pa tālr. 5424680, IU «KONTS».

 Medfirma «AURA M» piedāvā pēc jaunās metodes individuālu kodēšanu no alkohola un nikotīna atkarības.
 Sniedz visu veidu pakalpojumus.
 Pieteikties pa tel. 1-5421601 vai Kr. Valdemāra ielā 13, Daugavpili.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome
 13. oktobrī pulksten 10.00 padomes sēde.
 14. oktobrī pulksten 11.00 tikšanās ar valsts pašvaldību reformu lietu ministru Jāni Bunkšu. Piedalās Latgales rajonu pašvaldību vadītāji. Pulksten 13.00 preses konference.
 15. oktobrī pulksten 15.00 Daugavas fonda valdes sēde Krāslavā.
 19. oktobrī pulksten 10.00 Latgales reģiona Ekonomikas sektora grupas seminārs Rēzeknē.

Rajona skolu valde
 14. oktobrī latviešu skolu krievu valodas skolotāju pieredzes apmaiņas brauciens uz Alūksnes rajona skolām.
 18. oktobrī pulksten 10.00 latviešu valodas un literatūras skolotājiem pieredzes apmaiņas seminārs Līvānu pilsētas ģimnāzijā. Olimpiādes latviešu (valsts) valodā 10. — 12. klasēm pirmā kārtā Preiļu 2. vidusskolā.

Rajona sporta klubs «Cerība»
 14. oktobrī rajona skolu sacensības futbolā (10. — 12. klases) Līvānos.
 16. oktobrī Latvijas jaunatnes basketbola ligas sacensības, VEF — Līvāni, Ķekavā.
 16. un 17. oktobrī futbola sacensības «Rudens kauss» (1986. dz.g.), Preiļos.
 16. un 17. oktobrī LJSC meistarsacīkstes volejbolā, «B» grupa, Preiļos.

Preiļu bērnu un jauniešu centrs
 16. oktobrī pulksten 10.00 kursi «Telpu noformēšana».
 20. oktobrī pulksten 10.00 seminārs skolēnu pašpalīdzību līderiem.

Riebiņu kultūras nams
 15. oktobrī pulksten 22.00 šī brīža Latvijas populārākās deju grupas «Sīrēnas» debijas albuma prezentācija. Nakts diskotēka.

Peļeču kultūras nams
 16. oktobrī pulksten 22.00 «Tranzīts» ar dziesmām no jaunā albuma «Visu vai neko».

Vārkavas pagasta tautas nams
 16. oktobrī pulksten 22.00 diskotēka «... un pašam patīk».

Sutru kultūras nams
 16. oktobrī Sutru pamatskolas 65 gadu jubilejas sarīkojums. Pulksten 15.00 atmiņu mirkļi skolā, pulksten 17.00 svinīgā daļa Sutru kultūras namā. Pulksten 20.00 balle un diskotēka, uz kuru tiek aicināti visi, kas vēlas.

Galēnu kultūras nams
 16. oktobrī pulksten 22.00 balle, spēle «Tris viri laivā» no Andrupenes.

Informāciju sagatavoja L. Rancāne

Veikala «SPEKTRS» īpašais piedāvājums OKTOBRĪ:
 nopērkot jebkuru Whirlpool veļasmašīnu vai ledusskapi - dāvana Ls 30,- vērtībā!

7 gadu garantija svarīgākajiem mezgliem!

I.U. «SPEKTRS» Raņa bulv. 17, Preiļi tel. 22043, mob. 9363110

Rušonas pagasta padome rīko SVECĪŠU VAKARU
 17. oktobrī
 plkst. 15.00 Eisāgu kapos,
 plkst. 16.00 Gallīšu kapos.

15. oktobrī no plkst. 13.00 līdz 15.00 Preiļu pilsētas domē pieņems 7. Saeimas deputāts JURIS VIDIŅŠ.

Ir atvērts jauns LIETOTU APĢĒRBU LIELVEIKĀLS
 Preiļos, Brīvības ielā 2 (universālveikala 2. stāvā).
Pievedums katru nedēļu.
 Darba laiks:
 darbdienās no plkst. 8.30 līdz 17.30,
 sestdienās no plkst. 8.30 līdz 14.00.

23. oktobrī Upmalas pagasta padome rīko SVECĪŠU VAKARU.
 Vanagu kapos 15.00,
 Vārkavas kapos 16.30.

IU «Sana» piedāvā ar rudens atlaidēm tikai līdz 30. novembrim iegādāties miglotājus, kartupeļu racējus, stādītājus, minerālmēsļu kliepētājus, siena grābekļus, rotējošās plaujmašīnas, universālos vāgotājus, arklus, kultivatorus, universālās dzirnavas u. c. Formējam subsidijas uz plaujmašīnām. Tel. 48546 (9-18), 9488554, 9536927.

Aizkalnes pagasta padome rīko Svecīšu vakaru:
 16. oktobrī
 plkst. 13.00 Gāgu kapos,
 plkst. 15.00 pie katoļu baznīcas,
 plkst. 16.30 Bleidenes kapos.
 23. oktobrī plkst. 13.00 Raiķoles kapos,
 plkst. 15.00 Daugaviešu kapos.

Vārkavas pagasta padome 16. oktobrī rīko SVECĪŠU VAKARU.
 Klaparu kapos 15.00,
 Borbaļu kapos 16.00,
 Stabulnieku kapos 17.00,
 Pilišķu kapos 18.00.

Pārdod

traktoru MTZ-50 darba kārtība, Ls 750, siena grābekli, piekabi. Tālr. 33733;
 DT-75 ar inventāru, 1989. g.; VW Transporter (8 + 1) vai maina. Tālr. 78362;
 lietotu siferi. Tālr. 59347, 59377 vakaros;
 bezreģistru akordeonus: HOHNER, WELTMEISTER; ritencisternu (3 t). Tālr. 75422;
 māju Vanagos, Rībulē;
 māju ar saimniecības ēkām un zemi Riebiņu centrā. Zvanīt 4672842 darba laikā, 4631128 vakaros;
 kāpostus, graudus. Ir transports. Tālr. 34439;
 kumeliņu (7 mēn.), 2. laktācijas slaucamu govī. Tālr. 58610;
 kartupeļus 'Bette', 'Brasla', 'Granole' (sēklas, pārtikas), miežus. Tālr. 75220;
 darba zirgu. Tālr. 39543;
 darba zirgu (6 g.). Tālr. 37534.

Dažādi

Vajadzīgi darbinieki tirdzniecībā. Tālr. 9298456.
 Vieglais taksometrs. Mob. tel. 9134042, Preiļos.
 Nozaudēta Aleksandra Maksimova autovadītāja apliecība. Atradējam pret atlīdzību zvanīt 21168.

Pērk cūkas, aitas, piena telus gaļai. Samaksa uz vietas. Tālr. 21973.

Iepērk mājlopus gaļai. Tālr. 21956, 24147, mob. tel. 9438728.

Iepērk gaļu. Mob. tel. 9293978 (Lubova Akmane).

Stādu audzētava «Rutki» (no Jēkabpils raj.) 16. oktobrī Līvānos tirgū «Runcis» pārdos abeļu, bumbieru, plūmju, ķiršu, ūpeņu stādus un izcilu šķirņu ābolus.

Pērkam cirmsas un mežus īpašumā. Forvardera un kokvedēja pakalpojumi. Tālr. 23743, mob. tel. 9408295.

Preiļu rajona padome paziņo, ka ir noslēgts atsevišķa apbūvēta zemesgabala Preiļos, Brīvības ielā 76 (kadastra nr. 7601-001-0102, kopējā platība 4314 kv. m) pirkuma pārdevuma līgums. Pirkuma cena Ls 3000. Pircējs — SIA «Automobilists» (Uzņēmumu reģ. nr. 770300214).

LĪDZJŪTĪBA

Pār tevi smilšu klusums klāts,
 Vien paliek atmiņas un tava mūža stāsts.
Izsakām dziļu līdzjūtību Jāzepa RUBINA piederīgajiem, viņu mūžībā pavadot.
 Vārkavas pagasta padome

Kad padarīti darbi grūti
 Un smagi soļi stājušies,
 Tu baltu svētvakaru sūti
 Un miera stundu sirdij, Dievs.
 Sērojam kopā ar tuviniekiem,
 Jāzepu RUBINU mūžībā izvadot.
 Anastasija, Ludvigs